

**Plan ochrony Parku Krajobrazowego Doliny Bobru
– projekt**

**UCHWAŁA Nr....
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO
z dnia 20.... r.
w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Parku Krajobrazowego Doliny Bobru**

Na podstawie art. 18, pkt. 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2094 z późn. zm.) oraz art. 19 ust. 6a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 z późn. zm.), Sejmik Województwa Dolnośląskiego uchwala, co następuje:

§ 1. Ustanawia się plan ochrony dla Parku Krajobrazowego Doliny Bobru w brzmieniu załącznika nr 1 obejmującego część tekstową oraz załącznika nr 2 obejmującego mapę działań ochronnych i rekomendacji¹.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Dolnośląskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia.

Przewodniczący Sejmiku

¹ W odniesieniu do przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 położonych w granicach Parku Krajobrazowego Doliny Bobru obowiązują ustalenia planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000.

PLAN OCHRONY DLA PARKU KRAJOBRAZOWEGO DOLINY BOBRU (projekt)

Rozdział 1

Cele ochrony przyrody oraz przyrodnicze, społeczne i gospodarcze uwarunkowania ich realizacji

§ 1.

1. Park Krajobrazowy Doliny Bobru, zwany dalej Parkiem, jest obszarem chronionym ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

2. Szczegółowymi celami ochrony Parku są:

- 1) zachowanie struktury układu hydrograficznego Doliny rzeki Bóbr wraz z łąkami, starorzeczami i terenami podmokłymi oraz innych zbiorników wodnych będących siedliskami chronionych i rzadkich gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
- 2) zachowanie geologicznej i geomorfologicznej różnorodności Parku, w tym licznych form skalnych – grzbietów i kulminacji, zrównań wierzchowinowych i stokowych oraz wychodni skalnych;
- 3) zachowanie i racjonalne użytkowanie różnorodności biologicznej, w szczególności siedlisk i stanowisk chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt, a także siedlisk przyrodniczych chronionych;
- 4) zachowanie cech charakterystycznych krajobrazu, w szczególności typowej dla Parku mozaikowości krajobrazu, krajobrazów leśnych, otwartych krajobrazów rolniczych i wodnych, z tradycyjnymi formami ich użytkowania oraz harmonijnych krajobrazów zabudowanych wiejskich i miejskich, w tym ich ochrona przed nadmierną zabudową, degradacją wartości kulturowo-historycznych i wznoszeniem obiektów dysharmonijnych.

§ 2.

1. Uwarunkowaniami przyrodniczymi, społecznymi i gospodarczymi ochrony Parku wpływającymi na stan zasobów, tworów i składników przyrody oraz realizację celów ochrony przyrody są:

- 1) uwarunkowania wynikające z zapisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 z późn. zm.), odnoszące się do zasad obowiązujących na terenie Parku oraz istniejących w granicach Parku form ochrony przyrody, w tym uwarunkowania wynikające z obowiązujących planów ochrony lub planów zadań ochronnych, odnoszących się do obiektów i obszarów położonych w granicach Parku, a objętych innymi formami ochrony, w tym obszaru Natura 2000 Ostoja nad Bobrem (PLH020054) i rezerwatu przyrody Góra Zamkowa;
- 2) Realizacja zadań ochronnych wynikających z Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 23 września 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja nad Bobrem PLH020054 (Dz.Urz.Woj.Doln. 2014, poz. 3942) zmienionego Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 2 czerwca 2016 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja nad Bobrem PLH020054 (Dz.Urz.Woj. Doln. 2016, poz. 2723);

- 3) uwarunkowania wynikające z zapisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 840 z późn. zm.), odnoszące się do występujących na terenie Parku form ochrony zabytków;
- 4) uwarunkowania wynikające z obowiązujących na obszarze Parku studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Dolnośląskiego;
- 5) uwarunkowania wynikające z zapisów ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1356 z późn. zm.), w tym w szczególności określone ustawą cele gospodarki leśnej i sposoby jej planowania;
- 6) uwarunkowania wynikające z potrzeby kształtowania właściwych stosunków wodnych wód powierzchniowych i podziemnych wynikające z zapisów ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1478 z późn. zm.) oraz ustalenia Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry w odniesieniu do jednolitych części wód powierzchniowych i jednolitych części wód podziemnych właściwych dla terenu Parku;
- 7) uwarunkowania wynikające z występowania systemu zbiorników wodnych z zaporami i elektrowniami wodnymi;
- 8) uwarunkowania wynikające z przeznaczania terenów rolnych i leśnych na cele nierolne i nieleśne wynikające z zapisów ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. 2022, poz. 2409 z późn. zm.);
- 9) położenie obszaru Parku w obrębie trzech jednostek tektonicznych bloku dolnośląskiego: krystaliniku karkonoskiego (karkonosko-izerskiego) obejmującego południową część Parku, metamorfiku kaczawskiego zlokalizowanego w części centralnej, oraz niecki północnosudeckiej w części północnej, z charakterystyczną dla nich budową geologiczną;
- 10) bardzo duże zróżnicowanie tektoniczne, litologiczne, mineralogiczne i petrograficzne skał i form ich występowania nadające terenowi Parku unikatowego charakteru geoostoi ważnej w skali kraju;
- 11) występowanie udokumentowanego złoża surowców mineralnych (piasków i żwirów) Dębowy Gaj oraz obszaru perspektywicznego piasków i żwirów Sobota;
- 12) występowanie licznych pozostałości po eksploatacji powierzchniowej (kamieniołomy, hałdy) i podziemnej (sztolnie) surowców, w tym o znaczeniu kulturowo-historycznym;
- 13) zróżnicowana rzeźba terenu obejmująca wąskie i głębokie doliny rzeczne, ostańcowe wzgórza oraz wysoczyzny morenowe,
- 14) epigenetyczne przełomy Bobru na odcinku od Jeleniej Góry do Pilchowic oraz dolnego odcinka Kamienicy w rejonie Barcinka, nadające rzeźbie terenu Parku spektakularnego charakteru i wysokich walorów krajobrazowych;
- 15) skałki i ich zespoły przyjmujące m.in. formy baszt, ambon, ścian, grzęd i progów o bardzo wysokich walorach geologicznych, rzeźby terenu i krajobrazowych;
- 16) występowanie Bobru i jego licznych, dolnych i ujściowych odcinków dopływów;
- 17) niewielki udział obszarów źródliskowych i terenów podmokłych, a także ich degradacja wynikająca ze zmian klimatu i melioracji;
- 18) w większości zły stan jednolitych części wód powierzchniowych z zagrożeniem nie osiągnięcia celów środowiskowych ochrony wód;
- 19) występowanie na terenie Parku pięciu pięter wodonośnych oraz lokalizacja północnej części Parku na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 317 Niecka Zewnętrzna Sudecka Bolesławiec;
- 20) pokrywa glebowa ze znacznym udziałem gleb brunatnych właściwych, wylugowanych i gleb płowych, a w Dolinie Bobru również maderzecznych, stwarzające stosunkowo dobre jak na strefę przedgórską warunki produkcji rolniczej;

- 21) występowanie ok. 50 gatunków chronionych roślin, ok. 10 gatunków chronionych porostów i ok. 8 chronionych gatunków grzybów;
- 22) występowanie licznych siedlisk przyrodniczych chronionych nieleśnych (kody siedlisk 3220, 3260, 6210, 6430, 6510, 8220, 8230) i leśnych (kody siedlisk 9110, 9170, 9180, 9190, 91E0);
- 23) występowanie i rozwój skupisk roślin inwazyjnych, w tym barszczu Mantegazziego, nawłoci kanadyjskiej, nawłoci późnej, niecierpka gruczołowatego i drobnokwiatowego, rdestowca ostrokończystego, rudbekii nagiej;
- 24) zróżnicowane siedliskowo, pod względem dominujących drzewostanów oraz sposobów gospodarki leśnej lasy ze zdecydowaną przewagą własności Skarbu Państwa;
- 25) znaczny udział ekstensywnie użytkowanych łąk i pastwisk w strefie stoków wzgórz i minimalny udział w Dolinie Bobru;
- 26) występowanie stanowisk i siedlisk ok. 18 chronionych i rzadkich gatunków bezkręgowców z czterema gatunkami z dyrektywy siedliskowej: pachnicą dębową, trzeplą zieloną, modraszkiem telejus i modraszkiem nausitous;
- 27) występowanie stanowisk i siedlisk trzech chronionych i rzadkich gatunków ryb: lipienia, minoga strumieniowego i śliza;
- 28) występowanie stanowisk i siedlisk 10 gatunków płazów i 6 gatunków gadów;
- 29) występowanie stanowisk i siedlisk 145 gatunków ptaków, w większości lęgowych;
- 30) występowanie stanowisk i siedlisk 43 gatunków ssaków;
- 31) obsługa komunikacyjna Parku realizowana przez drogę krajową nr 30, drogi powiatowe i gminne;
- 32) występowanie nieczynnej od 2016 r. linii kolejowej nr 283 Jelenia Góra – Żagań o dużym potencjale rekreacyjno-turystycznym;
- 33) występowanie licznych szlaków turystycznych pieszych, rowerowych i konnych oraz ścieżek dydaktycznych, z koncentracjami wzdłuż Doliny Bobru;
- 34) szczególne natężenie ruchu turystycznego w okolicach Jeleniej Góry, wzdłuż Doliny Bobru między Jelenią Górą i Siedlęcinem, w rejonie Zbiornika Pilchowickiego, w rejonie Wlenia i Góry Zamkowej, a także w rejonie Lwóweckich Skał;
- 35) dominacja lasów stanowiących 50% i terenów rolnych stanowiących 40% w strukturze form pokrycia terenu i użytkowania Parku;
- 36) bardzo wysokie walory krajobrazowe wynikające ze zróżnicowanej rzeźby terenu oraz naturalnych i antropogenicznych form pokrycia terenu, z licznymi punktami i ciągami ekspozycji czynnej, drogami pejzażowymi, rozległymi przedpolami ekspozycji;
- 37) występowanie licznych obszarów i obiektów zabytkowych, w tym potencjalnie mogących stać się pomnikami historii i parkami kulturowymi: zespołów historycznej zabudowy i komponowanych terenów zieleni w Siedlęcinie, Maciejowcu, Wleniu, Wleńskim Gródku i Zapory w Pilchowicach;
- 38) występowanie harmonijnego układu urbanistycznego Wlenia i fragmentów układów urbanistycznych Lwówka Śląskiego i Jeleniej Góry;
- 39) obecność w większości zwartych i w większości harmonijnych układów ruralistycznych wsi Dębowy Gaj, Marczów, Przeździeca, Nieleśno, Strzyżowiec, Łupki, Pilchowice, Maciejowiec, Pokrzywnik, Siedlęcin,
- 40) występowanie mozaikowatych krajobrazów rolno-leśno-osadniczych z dużym udziałem zbiorników wodnych na piętrzonym Bobrze;
- 41) dominacja na obszarach wiejskich funkcji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej z towarzyszącymi usługami oraz nieliczne strefy z zabudową produkcyjną;
- 42) występowanie dużego zakładu przemysłowego – cynkowni w Barcinku;

- 43) obecność przy granicy Parku negatywnych dominant krajobrazowych w Strzyżowcu i Kleczy oraz w granicach ochrony dominant słupów energetycznych linii wysokich napięć w rejonie Dębowy Gaj – Sobota i Pokrzywnik – Barcinek Cynkownia;
- 44) znaczna presja urbanistyczna w Siedlęcinie i w rejonie Wlenia pochodzenia zewnętrznego z głównego ośrodka urbanizacji Jeleniej Góry i uzupełniającego Lwówka Śląskiego;
- 45) uwarunkowania wynikające z aktualnego stanu oraz naturalnych i antropogenicznych zmian środowiska, w tym zwłaszcza zasobów przyrody obszaru Parku i terenów otaczających;
- 46) uwarunkowania wynikające z aktualnego stanu oraz kierunków zagospodarowania przestrzennego terenów otaczających obszar Parku;
- 47) struktura własności, w tym zdecydowana poza lasami dominacja własności prywatnej decydująca o kierunkach przemian użytkowania i możliwościach wpływania na te procesy, w tym poprzez planowanie przestrzenne, ale także o możliwościach egzekwowania podejmowania działań uznanych za niezbędne z punktu widzenia potrzeb ochrony walorów Parku;
- 48) niewielki jak na potencjał przyrodniczo-krajobrazowy udział w powierzchni Parku obszarów objętych formami ochrony przyrody takimi jak rezerваты przyrody, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne i pomniki przyrody;
- 49) występowanie na terenie Parku czterech ośrodków koncentracji ludności: w Jeleniej Górze – 77,4 tys. mieszkańców, w Lwówku Śląskim – 8,6 tys., we Wleniu – 1,7 tys. mieszkańców i Siedlęcinie – 1,5 tys., z czego Wleń w całości położony jest w granicach Parku, a Siedlęcin niemal w całości;
- 50) występowanie wsi małych o liczbie ludności do 100 osób (Kleczka, Modrzewie, Przeździec, Radomice, Wrzeszczyn), wsi średnich 101-400 mieszkańców (Dębowy Gaj, Marczów, Nielestno, Łupki, Strzyżowiec, Pokrzywnik) oraz wsi dużych > 400 mieszkańców (Pilchowice, Barcinek, Rybnica);
- 51) zmniejszająca się liczba ludności większości miejscowości z terenu Parku;
- 52) słabo rozwinięta sieć kanalizacyjna i nie w pełni rozbudowana sieć wodociągowa, brak sieci gazowej i ciepłowniczej.

Rozdział 2

Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków

§ 3.

1. Identyfikuje się następujące zagrożenia istniejące (I), potencjalne (P), zewnętrzne (Z) i wewnętrzne (W) dla Parku Krajobrazowego Doliny Bobru oraz określa się sposoby ich eliminacji lub ograniczania

Lp	Zagrożenie	Skutek	Lokalizacja zagrożenia	Typ zagrożenia	Sposoby eliminacji lub ograniczenia
1	Eksploatacja kopalin	Dewastacja środowiska, degradacja walorów krajobrazowych	Obszar Parku ze szczególnym uwzględnieniem Złoża Dębowy Gaj i obszaru perspektywicznego Sobota	P/W	Nie dopuszczenie do eksploatacji surowców mineralnych na drodze administracyjnej i procesów planowania przestrzennego
2	Eksploracja skał w poszukiwaniu minerałów	Niszczenie skał i ich naturalnych lub antropogenicznych odsłonieć	Projektowane rezerваты przyrody, stanowiska dokumentacyjne przyrody nieożywionej i	I/W	Zmniejszenie presji związanej z amatorskim zbieractwem skał i minerałów

			pomniki przyrody nieożywionej		
3	Niszczenie najcenniejszych obiektów geologicznych i geomorfologicznych	Utrata walorów przyrodniczych, dydaktycznych, naukowych i krajobrazowych przyrody nieożywionej	Projektowane rezerваты przyrody, stanowiska dokumentacyjne przyrody nieożywionej i pomniki przyrody nieożywionej	I/W	Objęcie ochroną prawną najcenniejszych form geologicznych i geomorfologicznych
4	Degradacja stanowisk mineralogicznych hałd pokopalnianych	Utrata walorów przyrodniczych, dydaktycznych i naukowych przyrody nieożywionej	Hałdy pokopalniane, w szczególności w Pilchowicach	I/W	Zachowanie hałd w procesach planowania i zagospodarowania przestrzennego, edukacja o ich walorach
5	Zarastanie naturalnych lub antropogenicznych odkrywek geologicznych oraz formacji skalnych	Utrata walorów przyrodniczych, dydaktycznych, naukowych i krajobrazowych przyrody nieożywionej	Projektowane stanowiska dokumentacyjne, pomniki przyrody nieożywionej i rezerwat Lwóweckie Skały	I/W	Usuwanie roślinności krzewiastej i części drzew
6	Przekształcenia rzeźby terenu i gleb na skutek rozwoju turystyki	Dewastacja rzeźby i gleb	Teren całego Parku, w szczególności przy szlakach turystycznych	I/W,Z	Odpowiednie planowanie i urządzenie szlaków turystycznych i ich infrastruktury
9	Zanieczyszczenie środowiska odpadami	Dewastacja i degradacja środowiska w obrębie wysypisk śmieci	Teren całego Parku wraz z terenem planowanego powiększenia PKP, a w pierwszej kolejności nieczynne wyrobisko w proponowanym RP Kamieniołom koło Radomic oraz proponowane SD: Odsłonięcie piaskowców triasowych w Nieleśnie i Odsłonięcie łupków serycytowych we Wleniu, Odsłonięcie wapieni krystalicznych na Wapienicy	I/W,Z	Usuwanie wysypisk śmieci, uniemożliwianie dostępu
10	Budowa nowych zbiorników zaporowych	Degradacja systemu hydrograficznego i hydrologicznego	Doliny: Bobru, Kamienicy, Wierzbnika, Sobótki, Jamnej, Lipki, Szumiącej	P/W	Zaniechanie budowy nowych zbiorników zaporowych
11	Zanik obszarów podmokłych i w konsekwencji siedlisk dla flory i fauny środowisk	Degradacja ekosystemów wilgotnych	Doliny: Szumiącej, Strzyżówki, Lipki, Modrzewki, Jamnej i Bobru w okolicach Dębowego Gaju i Soboty oraz rowów	I/W	Odtworzenie obszarów podmokłych, zwiększenie retencji na drobnych ciekach i rowach

	wilgotnych		i bezimiennych cieków płynących przez obszary leśne i rolne dolinami płytkimi i o łagodnych stokach, m.in. w okolicach Marczowa i Nieleśna		
12	Zwiększenie zagrożenia ściekami	Degradacja chemiczna wód gruntowych i podziemnych głębszych poziomów, w tym wodonośnych	Wierzbichowinowe obszary Parku	P/W	Administracyjne egzekwowanie przepisów prawa i niedopuszczanie do powstawania zagrożenia ze strony ścieków
13	Dewastacja rzeźby terenu poprzez prace realizowane ciężkim sprzętem	Niszczenie form rzeźby terenu, uruchomienie procesów erozji wodnej	Tereny leśne i rolne Parku	I/W	Planowanie prac bez użycia ciężkiego sprzętu
14	Zasypanie naturalnych i sztucznych odśnieżeń skalnych	Utrata walorów przyrodniczych, dydaktycznych, naukowych i krajobrazowych przyrody nieożywionej	Teren całego Parku	I/W	Niezasypywanie naturalnych i sztucznych odśnieżeń skał podłoża
15	Niekontrolowana penetracja turystyczna	Niszczenie gleb, roślinności i rzeźby terenu, efekt odstraszenia fauny	Nielegalna ścieżka od Zamku Wleń do drogi powiatowej nr 2520D i ze ścieżki dydaktycznej w pobliżu krzyża pojednania w kierunku Czerwonego Wąwozu	I/W	Zabezpieczenie terenu przed penetracją znakami i działaniami technicznymi
16	Erozja wodna	Niszczenie gleb, rzeźby terenu, powierzchniowych utworów geologicznych	Teren całego Parku	I/W	Odpowiednia agrotechnika upraw i przeciwoerozyjna organizacja prac leśnych i działalności turystycznej
17	Zwiększenie intensywności przekształcania gruntów rolnych i leśnych na cele nierolne i nieleśne	Zmniejszenie terenów naturalnych i seminaturalnych oraz zwiększenie degradacji i dewastacji środowiska na skutek rozwoju zabudowy, w tym pogorszenie walorów krajobrazowych	Teren całego Parku	I/W	Ograniczenia procesu w procedurach planowania przestrzennego
18	Zagrożenie ze strony nawozów i	Degradacja chemiczna gleb, wód, wzrost	Teren całego Parku	I/W	Optymalizacja stosowania nawozów i pestycydów, buforująca zagrożenie

	pestycydów	zagrożenia dla roślin, grzybów i zwierząt			zabudowa biologiczna cieków
19	Zagrożenie zanieczyszczeniami atmosfery	Wzrost emisji i imisji ze skutkami pośrednimi i wtórnymi dla zdrowia ludzi, stanu zwierząt oraz szaty roślinnej	Tereny zabudowane Parku	I/W	Zmniejszenie niskiej emisji narzędziami planistycznymi, technicznymi, organizacyjnymi i finansowymi
20	Brak wiedzy o zagrożeniach wód i atmosfery	Niemożliwość prowadzenia reaktywnej i skutecznej polityki eliminacji zanieczyszczeń wód i atmosfery	Tereny zabudowane Parku	I/W	Monitoring i kontrole stanu wód, atmosfery i emitatorów
21	Niszczenie stanowisk i siedlisk chronionych gatunków roślin i mykobioty	Utrata bioróżnorodności Parku w grupie najcenniejszych gatunków flory i mykobioty	Stanowiska i siedliska zinwentaryzowanych gatunków	I,P/ W,Z	Ochrona i odpowiednie kształtowania warunków abiotycznych i biotycznych miejsc występowania
22	Uniemożliwienie przejścia pełnego cyklu rozwojowego roślin i mykobioty	Utrata bioróżnorodności Parku w grupie najcenniejszych gatunków flory i mykobioty	Stanowiska i siedliska zinwentaryzowanych gatunków	I,P/ W,Z	Uwzględnienie w działaniach gospodarczych cykli rozwojowych gatunków
23	Zmniejszenie bioróżnorodności terenu Parku i otuliny poprzez niski poziom ochrony biernej	Utrata grupy gatunków związanych z nieczynnym kamieniołomem wapienia	Obszar nieczynnego kamieniołomu koło Radomic w granicach strefy planowanego powiększenia Parku PKP	I/Z	Włączenie kamieniołomu do Parku i objęcie ochroną rezerwatową
24	Degradacja i zanik siedlisk przyrodniczych Natura 2000, w tym siedlisk przyrodniczych łąkowych	Utrata bioróżnorodności ekosystemowej florystycznej i faunistycznej Parku w zakresie ekosystemów siedlisk przyrodniczych chronionych	Teren całego Parku i projektowanego powiększenia w strefie PKP	I/W,Z	Realizacja zadań ochronnych z planu zadań ochronnych SOO Natura 2000 oraz przeciwdziałanie zaniechaniu użytkowania kośnego lub pastwiskowego
25	Sukcesja ekologiczna	Przekształcenie siedlisk łąk i muraw w inne typy zbiorowisk	Obszary łąkowe i murawowe	I/W,Z	Utrzymanie lub przywrócenie ekstensywnego użytkowania łąk, pastwisk i muraw
26	Ekspansja gatunków inwazyjnych	Degradacja naturalnych biocenoz i gatunków	Teren całego Parku i projektowanego powiększenia w strefie PKP	I/W,Z	Usuwanie gatunków inwazyjnych
27	Niedostateczny	Brak wiedzy o	Teren całego Parku i	I,P/	Monitoring gatunków i

	monitoring stanu populacji roślin, zwierząt i siedlisk	zagrożeniach chronionych i rzadkich gatunków roślin, mykobioty i zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych i odpowiednich do zagrożeń działań ochronnych	projektowanego powiększenia w strefie PKP	W,Z	siedlisk oraz wdrażanie jego wyników
28	Gospodarcze wykorzystanie cennych ekosystemów leśnych	Degradacja siedlisk przyrodniczych Natura 2000	Siedliska leśne SOO Natura 2000 w granicach Parku	I,P/ W	Większe niż obecnie uwzględnienie w działaniach gospodarczych potrzeb ochrony siedlisk
29	Niewłaściwy skład gatunkowy lasów	Degeneracja naturalnych biocenoz leśnych	Obszary leśne Parku	I/W	Przebudowa drzewostanów
30	Juwenalizacja lasów	Zanik starodrzewi	Obszary leśne Parku	I/W	Zwiększanie udziałów drzewostanów starszych
31	Brak w lasach martwego drewna, w szczególności grubego, likwidacja drzew martwych	Zanik mikrosiedlisk	Obszary leśne Parku	I/W	Pozostawianie w większym zakresie drzew martwych i martwego drewna
32	Niedostateczny zakres ochrony stanowisk i siedlisk fauny chronionej i rzadkiej	Zmniejszenie bioróżnorodności faunistycznej	Teren całego Parku	I,P/W	Bierna i czynna ochrona stanowisk i siedlisk fauny dostosowana do wymogów gatunkowych
33	Uproszczenie struktury siedlisk fauny	Zmniejszenie bioróżnorodności faunistycznej	Teren całego Parku	I,P/W	Utrzymywanie mozaikowości i różnorodności siedlisk
34	Efekt bariery	Zmniejszenie możliwości migracji fauny	Obszar korytarza ekologicznego rangi krajowej oraz doliny rzeczne	I,P/W	Dostosowanie obiektów i obszarów barierowych do migracji fauny, uwzględnienie w projektowaniu obiektów liniowych i dużych obiektów powierzchniowych przejść dla zwierząt ograniczających śmiertelność
35	Gospodarka leśna	Zmniejszenie bioróżnorodności faunistycznej biocenoz leśnych	Lasy Parku	I,P/W	Uwzględnienie w gospodarce leśnej potrzeb ochrony fauny
36	Gospodarka rolna	Zmniejszenie bioróżnorodności faunistycznej biocenoz rolnych	Tereny rolne Parku	I,P/W	Uwzględnienie w gospodarce rolnej potrzeb ochrony fauny
37	Niewystarczająco uwzględniająca ochronę fauny	Zmniejszenie bioróżnorodności faunistycznej	Ekosystemy wodne Parku	I/W	Uwzględnienie w gospodarce wodnej potrzeb ochrony fauny

	gospodarka wodna	biocenoz wodnych			
38	Drapieżnictwo kormorana oraz ryb pochodzących z zarybiania	Zmniejszenie liczebności i różnorodności populacji ryb	Bóbr, zbiorniki wodne na rzece i Kamienica	I/W	Redukcje populacji kormorana na warunkach określonych w przepisach o ochronie gatunkowej zwierząt, uwzględnienie w zarybianiu negatywnych efektów ekologicznych dla rzadkich i chronionych gatunków ryb
39	Kłusownictwo	Zmniejszenie bioróżnorodności faunistycznej	Teren całego Parku, ze szczególnym uwzględnieniem ekosystemów wodnych	I/W	Kontrola i egzekwowanie przepisów oraz edukacja
40	Presja inwestycyjna w Parku	Degradacja krajobrazu, dewastacja komponentów środowiska	Teren całego Parku	I/W	Ograniczanie obszarów nowej zabudowy, w szczególności planowanej i realizowanej w oderwaniu od historycznych układów urbanistycznych i ruralistycznych; wyznaczenie stref nie wznoszenia obiektów budowlanych, korekty zasięgów nowych terenów do zabudowy w wybranych planach zagospodarowania przestrzennego; realizacja obiektów budowlanych z dostosowaniem do naturalnego ukształtowania terenu
41	Presja inwestycyjna w otulinie Parku	Degradacja walorów krajobrazowych	Strefa KE tożsama z otuliną Parku	I/Z	Ograniczanie obszarów nowej zabudowy, w szczególności planowanej i realizowanej w oderwaniu od historycznych układów urbanistycznych i ruralistycznych i poza terenami zabudowy ustalonej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego
42	Degradacja układów ruralistycznych	Zanik historycznych układów zabudowy wsi i odpowiednich dla nich form zabudowy	Tereny zabudowy wiejskiej Parku	I/W	Zwiększona ochrona w procesach planowania przestrzennego historycznych założeń ruralistycznych w zakresie formy zabudowy i zasięgu przestrzennego historycznych założeń wsi
43	Presja turystyczna	Degradacja	Bóbr, zbiorniki	I/W	Ograniczenie

	na Bobrze i zbiornikach	ekosystemów wodnych i walorów krajobrazowych	zaporowe		organizacyjne, planistyczne i techniczne presji
44	Przekształcanie łąk i pastwisk na grunty orne	Zmniejszenie powierzchni siedlisk flory i fauny łąkowej, fragmentacja i izolacja, degradacja walorów krajobrazowych	Tereny łąkowe Parku	I/W	Niedopuszczanie do przekształcania łąk i pastwisk na grunty orne metodami administracyjnymi i egzekucją przepisów prawa, a także w procesach tworzenia planów zagospodarowania
45	Zalesianie celowe oraz sukcesja naturalna w kierunku leśnym w biocenozach o skrajnych warunkach siedliskowych	Zmniejszenie powierzchni siedlisk flory i fauny łąkowej, ziołoroślowej i murawowej, fragmentacja i izolacja siedlisk i gatunków	Teren całego Parku	P/W	Niedopuszczanie do zalesiania siedlisk suchych i wilgotnych, ich ekstensywne użytkowanie
46	Zabudowa wewnątrz krajobrazowych otwartych rolniczych	Degradacja walorów krajobrazowych	Krajobrazy otwarte Parku	I,P/W	Ograniczanie obszarów nowej zabudowy, w szczególności planowanej i realizowanej w oderwaniu od historycznych układów urbanistycznych i ruralistycznych; wyznaczenie stref nie wznoszenia obiektów budowlanych
47	Degradacja ekspozycji czynnej – punktów widokowych, ciągów widokowych, dróg pejzażowych	Degradacja walorów krajobrazowych	Otoczenie punktów widokowych, ciągów widokowych i dróg pejzażowych	I,P/W,Z	Odpowiednie urządzenie punktów widokowych i ciągów widokowych optymalizujące ekspozycję czynną i bierną
48	Rozbudowa nośników reklamowych	Chaos informacyjny, degradacja walorów krajobrazowych	Teren całego Parku	I,P/W	Ograniczanie i limitowanie reklam i szyldów w zależności od uwarunkowań
49	Występowanie i wznoszenie nowych negatywnych dominant krajobrazowych	Degradacja walorów krajobrazowych	Teren całego Parku oraz strefa KE pokrywającej się z otuliną	I,P/W,Z	Niedopuszczanie do wznoszenia dominant krajobrazowych; ograniczanie wpływu widokowego dominant istniejących
50	Sporty motokrosowe i ich infrastruktura	Dewastacja i degradacja krajobrazu	Teren całego Parku	I/W	Niedopuszczanie do realizacji funkcji motokrosowych
51	Brak infrastruktury parkingowej we Wleńskim Gródku	Dewastacja poboczy drogi, wzrost zagrożenia w ruchu drogowym	Wleński Gródek	I/W	Realizacja parkingu
52	Przerwanie	Oslabienie	Strefa KE	I/Z	Zachowanie połączeń

	zewnętrznych powiązań układu ekologicznego Parku	ekologicznego systemu przestrzennego Parku	pokrywająca się z otuliną		ekologicznych w obrębie kompleksów lasów, łąk, gruntów ornych i zadrzewień poprzez właściwe planowanie i zagospodarowania przestrzenne
53	Degradacja wartości historyczno-kulturowej obiektów i obszarów zabytkowych	Zanik i degradacja zabytkowych obiektów i przestrzeni	Teren całego Parku	I,P/ W	Wzmocnienie ochrony biernej, w tym na podstawie sporządzanych dokumentacji obiektów zabytkowych i poprzez poddawanie ochronie oraz zwiększenie zakresu działań konserwatorskich oraz kontrolnych; rozwój edukacji w zakresie zabytków
54	Degradacja terenów zieleni o znaczeniu kulturowo-historycznym	Zanik i degradacja komponowanych układów zieleni	Teren całego Parku	I,P/ W	Ochrona i zachowanie komponowanych terenów zieleni, a także ich odtwarzanie
55	Zanik dziedzictwa niematerialnego	Zubożenie tożsamości kulturowo-historycznej	Teren całego Parku	I,P/ W	Dokumentowanie dziedzictwa oraz właściwa edukacja

Rozdział 3

Obszary realizacji działań ochronnych

§ 4.

1. W obrębie Parku i zidentyfikowanych obszarów zagrożeń zewnętrznych wyznacza się następujące obszary realizacji działań ochronnych, zwane dalej strefami ustaleń Planu ochrony:

- 1) P – obszary i obiekty biernej ochrony przyrody i krajobrazu:
 - PRI – obszar ochrony istniejącego rezerwatu przyrody;
 - PRP – obszary ochrony projektowanych rezerwatów przyrody;
 - PZP – obszary ochrony projektowanych zespołów przyrodniczo-krajobrazowych;
 - PSP – obszary ochrony projektowanych stanowisk dokumentacyjnych przyrody nieożywionej;
 - PPI – obiekty istniejących pomników przyrody;
 - PPP – obiekty projektowanych pomników przyrody;
 - PSR – stanowiska chronionych gatunków roślin;
 - PSM – stanowiska chronionych gatunków mykobioty;
 - PSF – stanowiska chronionych gatunków zwierząt;
 - PNI – obszary siedlisk przyrodniczych chronionych z realizacją planu zadań ochronnych ostoi Natura 2000 Ostoja nad Bobrem (PLH020054);
 - PKP – obszar planowanego powiększenia Parku;
- 2) H – obszary i obiekty ochrony walorów historyczno-kulturowych:
 - HRI – obszary i obiekty wpisane do rejestru zabytków;
 - HRP – obszary i obiekty proponowane do wpisania do rejestru zabytków;
 - HSA – strefy ochrony konserwatorskiej „A” wyznaczone w dokumentach planistycznych;
 - HSB – strefy ochrony konserwatorskiej „B” wyznaczone w dokumentach planistycznych;
 - HSE – strefy ochrony konserwatorskiej „E” wyznaczone w dokumentach planistycznych;
 - HSOW – strefy ochrony konserwatorskiej „OW” wyznaczone w dokumentach planistycznych;
 - HSW – strefy ochrony konserwatorskiej „W” wyznaczone w dokumentach planistycznych;

- HSK – strefy ochrony konserwatorskiej „K” wyznaczone w dokumentach planistycznych;
 - HPP – obszary projektowanych pomników historii;
 - HKP – obszary projektowanych parków kulturowych;
- 3) C – obszary czynnej ochrony przyrody:
- CP – obszary proponowanego odtworzenia terenów podmokłych;
 - CW – obszar działań udrażniających migrację ryb w górę i dół rzeki;
 - CŁ – obszary ekstensywnego użytkowania łąkowego uwzględniającego zachowanie walorów przyrodniczych florystycznych i faunistycznych;
 - CR – obszary rozrodu płazów;
 - CK – obszar korytarza ekologicznego dużych ssaków;
 - CF – obszary zwalczania inwazyjnych gatunków roślin;
 - CO – obszary usuwania odpadów;
- 4) K – obszary ochrony walorów krajobrazowych:
- KS – strefy ochrony krajobrazów otwartych Parku z niedopuszczeniem do zabudowy i zalesień;
 - KC – obszar ochrony i kształtowania ciągów widokowych;
 - KW – obszar ochrony i kształtowania punktów widokowych;
 - KE – obszar ochrony ekspozycji krajobrazowej oraz zachowania powiązań korytarza ekologicznego dla eliminacji zagrożeń zewnętrznych;
 - KD – obszary negatywnych dominant krajobrazowych;
 - KO – obszary dużych obiektów produkcyjnych;
- 5) Z – obszary modyfikacji polityki zagospodarowania przestrzennego:
- ZP – obszar postulowanego zmniejszenia terenów przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
 - ZW – obszary postulowanej rewitalizacji terenów zdegradowanych.

2. Działania ochronne nieprzypisane do stref, o których jest mowa w ust. 1, realizowane są na obszarze całego Parku;

3. Lokalizację stref, o których jest mowa w ust. 1, wskazano na mapie, stanowiącej załącznik nr 2a, 2b i 2c do uchwały Sejmiku Województwa Dolnośląskiego w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Parku Krajobrazowego Doliny Bobru.

4. W przypadku uwzględniania granic stref w aktach prawnych i decyzjach administracyjnych konieczne jest dostosowanie tych granic do skali opracowania oraz uwzględnienie uwarunkowań wynikających z aktualnego stanu prawnego obszarów, których akty te lub decyzje dotyczą.

Rozdział 4

Zakres prac związanych z ochroną przyrody i kształtowaniem krajobrazu

§ 5.

1. Określa się następujące działania w sferze prawnej związane z ochroną przyrody i kształtowaniem krajobrazu odnoszące się do obszarów i obiektów objętych rekomendacjami Planu ochrony:

- 1) uwzględnienie w trakcie prac nad audytem krajobrazowym województwa dolnośląskiego wykonywanym zgodnie z art. 38a Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 977 z późn. zm.) stref ochrony krajobrazów w obrębie krajobrazów o cechach priorytetowych, oznaczonych jako strefy KS – strefy ochrony krajobrazów otwartych z niedopuszczeniem do zabudowy i zalesień;
- 2) objęcie ochroną w postaci rezerwatów przyrody przewidzianych w Ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 z późn. zm.), z wprowadzeniem wszystkich zakazów przewidzianych w Ustawie, następujących obszarów cennych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym oznaczonych jako strefy PRP_1-4:

Oznaczenie i nazwa	Rodzaj i typ rezerwatu	Cel ochrony	Walory przyrodnicze	Uwagi
PRP_1 Dziki Wąwóz	Rodzaj: leśny; Typ: 1. Fitocenotyczny (podtyp: zbiorowisk leśnych) 2. Leśny i borowy (podtyp: lasów górskich i podgórskich)	Utrzymanie dobrze zachowanych płatów grądów i lasów klonowo-lipowych, a także cennych zbiorowisk naskalnych, zlokalizowanych w Dolinie Maciejowickiego Potoku.	Kompleks dobrze zachowanych płatów grądów (9170) oraz, na mniejszej powierzchni, lasów zboczowych (9180), zlokalizowanych w malowniczej Dolinie Maciejowickiego Potoku. Występują tu również odsłonięcia skalne ze zbiorowiskami z <i>Androsaciton vandellii</i> (8220). Spośród roślin chronionych wymienić należy lilię złotogłów <i>Lilium martagon</i> , parzydło leśne <i>Aruncus sylvestris</i> , pierwiosnkę wyniosłą <i>Primula elatior</i> . Na pniach drzew porastających brzegi cieku korzystne warunki znajduje chroniony i liczny tutaj mech – gładysz paprociowaty <i>Homalia trichomanoides</i> .	W obrębie proponowanego rezerwatu, ze względu na walory przyrody nieożywionej, proponuje się utworzenie pomnika przyrody „Wodospad w Dzikim Wąwozie”. Koniecznym będzie podjęcie zwalczania gatunków inwazyjnych – nawłoci i niecierpka gruczołowatego. W przypadku utworzenia rezerwatu koniecznym będzie udostępnienie do ruchu pieszego szlaku biegnącego wzdłuż potoku.

Oznaczenie i nazwa	Rodzaj i typ rezerwatu	Cel ochrony	Walory przyrodnicze	Uwagi
PRP_2 Kamieniołom koło Radomic	Rodzaj: stepowy; Typ: 1. Fitocenotyczny (podtyp: zbiorowisk nieleśnych) 2. Łąkowy, pastwiskowy, murawowy i zaroślowy (podtyp: muraw kserotermicznych)	Zachowanie płatów muraw kserotermicznych z licznymi stanowiskami chronionych i rzadkich gatunków roślin	Występują fragmenty ciepłolubnych muraw z klasy <i>Festuco-Brometea</i> (6210) w otoczeniu zbiorowisk naskalnych i niskoturzycowych młak z nagromadzeniem szeregu gatunków chronionych i rzadkich, takich jak: goryczka krzyżowa <i>Gentiana cruciata</i> , goryczka orzęsiona <i>Gentianella ciliata</i> , dziewięciśń bezłodygowy <i>Carlina acaulis</i> , naparstnica zwyczajna <i>Digitalis grandiflora</i> , kruszczyk szerokolistny <i>Epipactis helleborine</i> , listera jajowata <i>Listera ovata</i> , podkolan biały <i>Platanthera bifolia</i> . Występuje również płat dobrze zachowanego siedliska łąk świeżych (6510). Istotne są również walory geologiczne i krajobrazowe: w ścianach i na dnie kamieniołomu odsłaniają się białe wapienie krystaliczne z wyraźnie widocznymi kryształkami kalcytu. Miejscami występuje odmiana zabarwiona na czerwono, a lokalnie także pojawiają się prześladowania ze skałami otoczenia - łupkami serycytowo-kwarcowymi i kwarcowo-skaleniovymi. Są one silnie sfałdowane, pocięte uskoki i stromo zapadają ku NE i SE w różnych partiach odsłonięcia. W niższej partii wyrobiska obserwowane są zjawiska krasowe. Z górnej krawędzi wschodniej ściany wyrobiska roztaczają się widoki na Góry Izerskie i Karkonosze.	Obszar rezerwatu proponuje się podzielić na dwie części z uwagi na przebieg drogi gruntowej (wyłączenie). Ze względu na stwierdzone zagrożenie w postaci zarastania płatów muraw, konieczne będzie podjęcie zabiegów z zakresu ochrony czynnej. Należy uprzątnąć śmieci (części samochodów i opony). Zaleca się usunąć część młodych drzew oraz krzewów, aby odsłonić ściany wyrobiska (ze względu na walory geologiczne). W przypadku braku zgody na utworzenie rezerwatu proponuje się utworzenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego.

Oznaczenie i nazwa	Rodzaj i typ rezerwatu	Cel ochrony	Walory przyrodnicze	Uwagi
PRP_3 Lwóweckie Skały	Rodzaj: przyrody nieożywionej; Typ: 1. Geologiczny i glebowy (podtyp: form tektonicznych i erozyjnych) 2. Skalny (podtyp: skał osadowych)	Zachowanie cennych fragmentów krajobrazu naturalnego i kulturowego wychodni skalnych, ze względu na ich wartości przyrodnicze, kulturowe i estetyczne.	Ochroną należy objąć pas skałek o wysokości dochodzącej do 40 m, częściowo w wychodniach naturalnych, a częściowo antropogenicznych. Całość ma bardzo wysokie walory fizjonomiczne. Występują tu piaskowce i zlepieńce dolnego i środkowego triasu z zalegającymi na nich piaskowcami i zlepieńcami górnej kredy. Na ścianach skalnych odsłania się luka (niezgodność) stratygraficzna obejmująca około 140 mln lat. Jest to jedno z nielicznych miejsc w Sudetach, w którym można ją obejrzeć w naturalnym odsłonięciu skalnym, a spośród tych odsłonień Lwóweckie Skały są najłatwiej dostępne, co czyni ten obiekt unikatowym w skali Sudetów, a nawet całego kraju. Obiekt jest bardzo interesujący również pod względem geomorfologicznym. Na krawędzi kuesty skałki tworzą liczne baszty i ambony oraz niewielkie labirynty skalne.	W obrębie proponowanego rezerwatu proponuje się wyznaczenie ścieżki dydaktycznej. W przypadku utworzenia rezerwatu konieczne będzie wyznaczenie tego szlaku do ruchu pieszego przez RDOŚ we Wrocławiu.
PRP_4 Borowy Jar	Rodzaj: krajobrazowy; Typ: 1. Krajobrazów (podtyp: krajobrazów naturalnych) 2. Fitocenotyczny (podtyp: zbiorowisk leśnych)	Zachowanie malowniczego przełomu rzeki Bóbr wraz z towarzyszącym i mu zbiorowiskami leśnymi i wychodniami skalnymi.	Proponowany do ochrony obszar obejmuje najbardziej spektakularny na obszarze Parku odcinek przełomu Bobru między Wzgórzem Gapy i Wzgórzem Siodło. Wąska dolina ma zbocza o wysokości do 150 m. W ich obrębie wyróżnia się zespoły wychodni skałkowych oraz nieskałkowe odsłonięcia warstw geologicznych. Całość porośnięta jest lasem. Elementem kulturowo-historycznym jest zespół elektrowni wodnej Bobrowice i schronisko Perła Zachodu.	W przypadku braku zgody na utworzenie rezerwatu proponuje się utworzenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego. W przypadku utworzenia rezerwatu konieczne będzie wyznaczenie przebiegających tu szlaków turystycznych do ruchu przez RDOŚ we Wrocławiu.

- 3) objęcie ochroną w postaci zespołów przyrodniczo-krajobrazowych przewidzianych w Ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 z późn. zm.), z wprowadzeniem wszystkich zakazów przewidzianych w Ustawie, następujących obszarów cennych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym oznaczonych jako strefy PZP_1-7:

Oznaczenie i nazwa	Lokalizacja	Uzasadnienie objęcia ochroną
PZP_1 Przełom Wrzeszczyński	Na S od Wrzeszczyna	Projektowany zespół wyznacza się w celu ochrony wyjątkowo cennych fragmentów krajobrazu naturalnego i kulturowego wrzeszczyńskiego przełomu Bobru dla zachowania jego wartości przyrodniczych, kulturowych i estetycznych. Ochroną objęty zostaje wąski zbiornik zaporowy, tzw. Zbiornik Wrzeszczyński, piętrzony na zaporze we Wrzeszczynie. Nad malowniczym zbiornikiem występują strome zbocza Doliny Bobru o wysokości do 100 m porośnięte lasami. Miejscami występują wychodnie skalne starszego podłoża. Całość ma bardzo wysokie walory fizjonomiczne. Zachowane są także fragmenty wartościowych zbiorowisk leśnych
PZP_2 Zbiornik Pilchowski	Między Pilchowicami a Wrzeszczynem	Projektowany zespół wyznacza się w celu ochrony wyjątkowo cennych fragmentów krajobrazu naturalnego i kulturowego największego zbiornika zaporowego na Bobrze dla zachowania jego wartości przyrodniczych, kulturowych i estetycznych. Ochroną objęty zostaje malowniczy, meandryczny zbiornik zaporowy piętrzony na zaporze o wysokości ponad 60 m. Nad zbiornikiem występują strome zbocza Doliny Bobru i lasy. Występują również cenne obiekty historyczno-kulturowe, jak zespół zapory, stacja kolejowa Pilchowice – Zapora, most nad zbiornikiem. Całość ma wybitne walory fizjonomiczne. Zachowane są fragmenty wartościowych zbiorowisk leśnych oraz naskalnych.
PZP_3 Bobrowe Uroczysko	Na N od Wlenia	Projektowany zespół wyznacza się w celu ochrony wyjątkowo cennych fragmentów krajobrazu naturalnego i kulturowego przełomu Bobru między Wleniem i Marczowem, dla zachowania jego wartości przyrodniczych, kulturowych i estetycznych. Ochroną objęty zostaje odcinek płaskiej w dnie doliny, w której Bóbr przybiera przeplływ meandryczny oraz strome do ok. 140 m zbocza doliny porośnięte lasami. Miejscami występują wychodnie skalne starszego podłoża. W dnie doliny występują kompleksy podmokłych łąk, ziołorośli i zadrzewień łęgowych. Elementem kulturowym jest stara malownicza linia kolejowa biegnąca wzdłuż doliny. Całość ma bardzo wysokie walory fizjonomiczne.
PZP_4 Tarczyn	Tarczyn (część ZPK w granicach Parku, część w otulinie)	Projektowany zespół wyznacza się w celu ochrony wyjątkowo cennych fragmentów krajobrazu naturalnego i kulturowego wsi Tarczyn dla zachowania jego wartości przyrodniczych, kulturowych i estetycznych. Ochroną objęty zostaje układ ruralistyczny wsi, rozplanowanie łąk i pastwisk oraz gruntów ornych, biocenozy łąkowo-pastwiskowe, liniowe i obszarowe zadrzewienia, w tym odtwarzanych drzew owocowych. Położony na wierzchołku rolniczy obszar wsi jest izolowany terenami leśnymi; stanowi dużą polanę. Występują z niej dalekie i zróżnicowane otwarcia widokowe i panoramy na teren Parku, a także położone poza nim Pogórze Izerskie, Góry Kaczawskie i Karkonosze. Całość ma wybitne walory fizjonomiczne.

Oznaczenie i nazwa	Lokalizacja	Uzasadnienie objęcia ochroną
PZP_5 Dolina Chrośnickiego Potoku	Na E od Nielestna	Projektowany zespół wyznacza się w celu ochrony wyjątkowo cennych fragmentów krajobrazu naturalnego i kulturowego przełomu Chrośnickiego Potoku między Nielestnem i Czernicą, dla zachowania jego wartości przyrodniczych, kulturowych i estetycznych. Ochroną objęty zostaje odcinek wąskiej i w większości zalesionej doliny oraz strome do ok. 90 m zbocza porośnięte lasami. Na wysokich zboczach liczne wychodnie skalne oraz odsłonięcia antropogeniczne w dawnych kamieniołomach. W dnie doliny występują cenne zbiorowiska łąkowe. Całość ma bardzo wysokie walory fizjonomiczne.
PZP_6 Dziki Wąwóz i Góra Zamkowa	Na E od Maciejowca	Projektowany zespół wyznacza się w celu ochrony wyjątkowo cennych fragmentów krajobrazu naturalnego i kulturowego rozcięcia erozyjnego potoku o charakterystyce górskiej w okolicach Maciejowca i Pokrzywnika wraz z przyległą Górą Zamkową, dla zachowania ich wartości przyrodniczych, kulturowych i estetycznych. Ochroną objęty zostaje odcinek wąskiej i w większości zalesionej doliny i zbocza o wysokości do 100 m. W dnie doliny (proponowany rezerwat) płynie wąski rwący Maciejowicki Potok z formami wodospadowymi, liczne są głazowiska i wychodnie skalne. W dnie doliny występują cenne zbiorowiska łąkowe, lasów stokowych, roślinności naskalnej, na Górze Zamkowej łąki i pastwiska. Walorami kulturowymi są ruiny dworu i pałac, a także komponowana zieleń dawnego założenia parkowego. Całość ma bardzo wysokie walory fizjonomiczne.
PZP_7 Dolina Kamienicy	Na N od Barcinka (część ZPK w granicach Parku, część w otulinie)	Projektowany zespół wyznacza się w celu ochrony wyjątkowo cennych fragmentów krajobrazu naturalnego i kulturowego Doliny Kamienicy i jej dopływu Więźca w okolicach Barcinka, dla zachowania ich wartości przyrodniczych, kulturowych i estetycznych. Ochroną objęty zostaje odcinek wąskiej i w większości zalesionej doliny o zboczach wysokości do 70 m, z licznymi wystąpieniami skałkowymi. Walorami kulturowymi są ruiny dawnego zespołu sanatoryjnego, a także komponowana zieleń. Całość ma bardzo wysokie walory fizjonomiczne.

- 4) objęcie ochroną w postaci stanowisk dokumentacyjnych przewidzianych w Ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 z późn. zm.), z wprowadzeniem wszystkich zakazów przewidzianych w Ustawie, następujących obszarów cennych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym oznaczonych jako strefy PSP_1-16:

Oznaczenie i nazwa	Lokalizacja	Opis	Uwagi
PSP_1 Skałka przy schronisku „Perła Zachodu”	Naprzeciwko schroniska „Perła Zachodu” nad Zbiornikiem Modrym	Odsłonięcie skalne zbudowane z gnejsów słoju-oczkowych z wyraźnie widocznymi skaleniami o średnicy kilku centymetrów. Skałki przecięte są dwiema żyłami ciemnozielonych diabazów o szerokościach 30-40 cm i 10-15 cm.	-
PSP_2 Skała „Kapitański Mostek”	Na SE od szczytu Wzgórza Stanek (350 m n.p.m.), nad Zbiornikiem Pilchowskim	Cypel skalny zbudowany z granitów izerskich. Poszczególne bloki granitu są zaokrąglone, a na ich powierzchni widoczne są kilkunastocentymetrowe kryształki skaleni.	Zaleca się, aby wyremontować barierki na cyplu skalnym.

Oznaczenie i nazwa	Lokalizacja	Opis	Uwagi
PSP_3 Odsłonięcie piaskowców triasowych w Nielestnie	Przy drodze publicznej do Czernicy, około 500 metrów powyżej ostatnich zabudowań Nielestna	Nieczynny kamieniołom z przylegającym do niego ciągiem odsłonień wzdłuż drogi zbudowanych z piaskowców dolnego triasu. Piaskowce zlepieńcowate zabarwione na różowo z otoczkami żwirów do kilku centymetrów średnicy. Ponadto, w odsłonięciach przy drodze odsłaniają się naprzemianległe warstwy o grubości od kilku milimetrów do kilku centymetrów zabarwione na kremowo i bordowo. Miejscami warstwowanie piaskowców jest przekątne, a miejscami proste.	Zaleca się uprzątnięcie dzikiego wysypiska odpadów w kamieniołomie i utworzenie miejsca postojowego, a także usunięcie młodych drzewek i krzewów.
PSP_4 Białe Skały	Na SW stoku grzbietu biegnącego od Wzgórza Gniazdo (445 m n.p.m.)	Nieczynny kamieniołom oraz naturalne odsłonięcia piaskowców górnej kredy. Odsłaniają się tutaj gruboziarniste, słabo zdiagenizowane piaskowce kwarcowe. Ilaste spoiwo zabarwia skałę miejscami na kolor żółtawy.	Zaleca się usunięcie części młodych drzewek i krzewów.
PSP_5 Fyllity nad Bobrem	Na NW stoku Wzgórza Dudek (361 m n.p.m.) w zakolu Bobru na prawym brzegu rzeki.	Ciąg odsłonień w skarpie drogi leśnej nad Bobrem. W odsłonięciach widoczne są fyllity o wyraźnej oddzielności łupkowej, miejscami sfałdowane. Na przełomie są one ciemnoszare, a płaszczyzny złupkowania są połyskujące. Stromo zapadają ku NE.	Zaleca się usunięcie części młodych drzewek i krzewów.
PSP_6 Lawy poduszkowe pod zamkiem we Wleniu	Pod murami Zamku we Wleniu	Pod murami zamku we Wleniu odsłaniają się zieleńce w odmianie poduszkowej, czyli owalnych, spłaszczonych struktur o średnicy od kilkunastu centymetrów do ponad metra, o koncentrycznej budowie i zalegających na sobie. Część z nich jest spękana, a szczeliny wypełnione są kwarcem. Są to zmetamorfizowane podmorskie wylewy lawy bazaltowej.	-
PSP_7 Agatowa Skała	Na zachodnim stoku Wzgórza Folwarczna (347 m n.p.m.)	Nieczynny trójpoziomowy opuszczony kamieniołom trachyandezytów. Skały pocięte są żyłkami wypełnionymi kwarcem i chalcedonem. Stanowisko mineralogiczne agatów. Na wschodniej ścianie najwyższego poziomu niewielkie odsłonięcia skał osadowych czerwonego spągowca: wiśniowych ilów oraz szarozielonych zlepieńców z otoczkami kwarcu o średnicy kilku centymetrów.	Zaleca się usunąć część młodych drzew i krzewów, aby ułatwić dostęp do odsłonień.
PSP_8 Odsłonięcie fyllitów u stóp Wzgórza Folwarczna	Na zachodnim stoku Wzgórza Folwarczna (347 m n.p.m.)	W skarpie leśnej drogi nad Bobrem odsłaniają się fyllity i łupki serycytowe o wyraźnym złupkowaniu, zapadające stromo ku SE.	Zaleca się usunąć część młodych drzew i krzewów, aby ułatwić dostęp do odsłonień.

Oznaczenie i nazwa	Lokalizacja	Opis	Uwagi
PSP_9 Melafirowa Skała we Wleniu	Południowy wylot tunelu kolejowego we Wleniu	W skarpach przy wlocie tunelu odsłaniają się trachyandazyty różnych odmian. Na zachodniej skarpie odsłaniają się trachyandazyty odmiany pęcherzykowej. Pęcherzyki są wypełnione kwarcem, chalcedonem albo puste. Tekstura jest fluidalna a pęcherzyki są wydłużone w jednym kierunku. Nad wjazdem do tunelu odsłania się odmiana masywna, odporniejsza na wietrzenie i z nielicznymi żyłkami i pęcherzykami. Stanowisko mineralogiczne agatów, kwarcu, ametystu i chalcedonu.	Zaleca się usunąć część młodych drzew i krzewów i naprawić w niektórych miejscach metalową barierkę.
PSP_10 Odsłonięcie łupków serycytowych we Wleniu	Przy ulicy Jana Kazimierza we Wleniu	W skarpach przy drodze odsłaniają się łupki serycytowe oraz fylity. Mają barwę szarą, a na powierzchniach złupkowania połyskują. Są silnie złupkowane, sfałdowane i stromo zapadają ku NW.	Należałoby uprzątnąć śmieci i usunąć młode drzewa oraz krzewy.
PSP_11 Odsłonięcie wapieni krystalicznych na Wapienicy	Wierzchołek Wapienicy w pobliżu Radomic w otulinie PK	Wyrobisko nieczynnego kamieniołomu. W ścianach i na jego dnie odsłaniają się białe wapienie krystaliczne z wyraźnie widocznymi kryształkami kalcytu. Miejscami występują odmiana zabarwiona na czerwono, a lokalnie także pojawiają się prześladowania ze skałami otoczenia, czyli łupkami serycytowo-kwarcowymi kwarcowo-skaleniovymi. Są one silnie sfałdowane, pocięte uskokami i stromo zapadają ku NE i SE w różnych partiach odsłonięcia. W niższej partii wyrobiska obserwowane są zjawiska krasowe. Z górnej krawędzi wschodniej ściany wyrobiska roztaczają się widoki na Góry Izerskie i Karkonosze.	Odsłonięcie jest częściowo zaśmiecone (części samochodów i opony). Należałoby uprzątnąć odpadki, usunąć część młodych drzew oraz krzewów, aby ułatwić dostęp do ścian wyrobiska.
PSP_12 Odsłonięcie w pobliżu stacji Pilchowice-Nielesno	Skarpa drogi z Pilchowic do Nielesna około 120 metrów od stacji kolejowej Pilchowice-Nielesno	W skarpie drogi odsłaniają się utwory osadowe permu, triasu dolnego i kredy górnej. Osady permu to drobnoziarniste piaskowce zlepieńcowate barwy bordowej z otoczkami jasnych skałeni o średnicy od kilku do kilkunastu mm. Na NW od nich występują utwory triasu – piaskowce zlepieńcowate i zlepieńce barwy różowej z otoczkami kwarcu o średnicy kilku mm. Dalej na NW pojawiają się gruboziarniste piaskowce kwarcowe górnej kredy z otoczkami kwarcu o średnicy kilku cm.	Należałoby usunąć część młodych drzew oraz krzewów, aby ułatwić dostęp do odsłonięcia.

Oznaczenie i nazwa	Lokalizacja	Opis	Uwagi
PSP_13 Odsłonięcie bazaltów przy zaporze Zbiornika Pilchowickiego	Nieczynny kamieniołom około 400 m na północ od zapory Zbiornika Pilchowickiego	Nieczynny kilkupoziomowy kamieniołom bazanitów (bazaltów). W części widoczny jest cios kolumnowy lekko pochylony w kierunkach zachodnich, a także odsłania się pokrywa lawowa. W skarpie drogi brukowanej odsłaniają się bazanity o ciosie kolumnowym, pochylonym, ale nie są to regularne słupy. W skale widoczne są zielone oliwiny.	Należałoby usunąć część młodych drzew oraz krzewów, aby ułatwić dostęp do odsłonięcia.
PSP_14 Odsłonięcia granitów i gnejsów przy stacji Pilchowice-Zapora	Przy drodze obok stacji kolejowej Pilchowice-Zapora	W skarpie drogi odsłaniają się gnejsy i granity izerskie różnych odmian. Przecięte są one żyłami diabazu i kwarcu o miąższości od kilku centymetrów do ponad metra. Widoczny jest również kontakt gnejsów i granitów z łupkami metamorficznymi i fyllitami. Cenne zbiorowiska roślinności naskalnej.	Należałoby usunąć część młodych drzew oraz krzewów, aby ułatwić dostęp do odsłonięcia.
PSP_15 Odsłonięcia granitów i gnejsów z diabazami	Półwysep nad Zbiornikiem Modrym naprzeciwko EW Bobrowice III	W odsłonięciach skalnych widoczne są gnejsy oraz granity izerskie przecięte żyłami amfibolitów i diabazów. Jedna z żył ma grubość około 40 cm i stromo zapada, a inne są łagodnie nachylone i mają większe miąższości tworząc osobne skałki. Widoczne otwory po wierceniach.	Należałoby usunąć część młodych drzew oraz krzewów, aby ułatwić dostęp do odsłonięcia.
PSP_16 Odsłonięcia granodiorytów koło Barcinka	Lewy stok Doliny Więżca 300-500 metrów powyżej jego ujścia do Kamienicy.	W odsłonięciach skalnych widoczne są granodioryty, które zapadają stromo na południowy zachód.	Należałoby usunąć część młodych drzew oraz krzewów, aby ułatwić dostęp do odsłonięcia.

- 5) objęcie ochroną w postaci pomników przyrody przewidzianych w Ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 z późn. zm.), z wprowadzeniem wszystkich zakazów przewidzianych w Ustawie, następujących obszarów cennych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym oznaczonych jako strefy PPP_1-15:

Oznaczenie i nazwa	Lokalizacja	Opis
PPP_1 Wodospad w Dzikim Wąwozie	Dziki Wąwóz około 400 metrów poniżej ostatnich zabudowań Pokrzywnika	W Dzikim Wąwozie znajduje się próg skalny wypreparowany w gnejsach i granitach izerskich o różnej odporności na erozję. Maciejowicki Potok tworzy na nim kilka kaskad o łącznej wysokości kilku metrów. Jeden z nielicznych wodospadów na pogórzach sudeckich.
PPP_2 Skałka	Szczyt Wzgórza Skałka (299 m n.p.m.) na wschód od Lwówka Śląskiego	Na szczycie wzgórza znajdują się skałki zbudowane z piaskowców górnej kredy z widocznymi strukturami związanymi z pobliskim uskokiem – lustra tektoniczne.

Oznaczenie i nazwa	Lokalizacja	Opis
PPP_3 Zimna Skała	Skałka przy drodze z Wlenia do wsi Modrzewie	Wolnostojąca skałka, zbudowana z kwarcytów, o wysokości kilku metrów i długości około 10 metrów.
PPP_4 Ścianki	Skałki na lewym stoku Doliny Kamienicy, około 1,3 km powyżej jej ujścia do Bobru	Skałki stokowe, zbudowane z granitów izerskich i gnejsów.
PPP_5 Wysokie Skały	Skały na prawym brzegu Zbiornika Pilchowskiego naprzeciwko skały „Kapitański Mostek”	Wysoka grupa skalna zbudowana z granitów izerskich i gnejsów przeciętych żyłami diabazu. Jest to sztuczne odstonięcie po eksploatacji tych skał.
PPP_6 Piec	Grupa skałek na stokach Wzgórza Piec na południowy wschód od Barcinka	Skałki stokowe, zbudowane z granitów izerskich i gnejsów oraz skał o charakterze przejściowym pomiędzy nimi.
PPP_7 Wieżyca	Grupa skalna na prawym brzegu Zbiornika Modrego naprzeciwko schroniska „Perła Zachodu”	Grupa skalna o łącznej wysokości około 40 metrów, w tym skała wynurzająca się z wody Zbiornika Modrego. Są one zbudowane z gnejsów słojuowo-oczkowych.
PPP_8 Urwista	Skałka na lewym stoku Doliny Bobru w Borowym Jarze około 500 metrów powyżej Elektrowni Wodnej Bobrowice III	Skałka o wysokości około 15 metrów od strony stoku, zbudowana z granitów izerskich.
PPP_9 Czyżyki	Grupa skalna na północno-zachodnim stoku Wzgórza Gapy	Grupa skalna o wysokości kilkunastu metrów od strony stoku, zbudowana z granitów izerskich.
PPP_10 Gapy	Grupa skalna na północnym stoku Wzgórza Gapy	Grupa skalna o wysokości kilkunastu metrów od strony stoku, zbudowana z granitów izerskich.
PPP_11 Mur Skalny	Grupa skalna na grzbiecie Wzgórza Gapy	Mur skalny o wysokości od kilku do kilkunastu metrów i długości 150 metrów, zbudowany z granitów izerskich oraz gnejsów.
PPP_12 Progi	Grupa skalna na południowo-wschodnim stoku Wzgórza Gapy	Grupa skalna o wysokości kilku metrów od strony stoku, zbudowana z granitów izerskich.
PPP_13 Skałki na Rysiance	Grupa skalna na północno-zachodnim stoku Wzgórza Rysianki	Grupa skałek o wysokościach od kilku do kilkunastu metrów od strony stoku, zbudowanych z granitów izerskich oraz gnejsów słojuowo-oczkowych.
PPP_14 Aleja w Sobocie	Wzdłuż szosy z Dębowego Gaju do Soboty	Aleja drzew (lipy drobnolistne – 18 szt.) po obu stronach szosy, na odcinku ok. 160 m. Siedlisko pachnicy dębowej.
PPP_15 Aleja w Zadolu	Wzdłuż szosy w Zadolu (poza granicą Parku, w jego otulinie)	Aleja drzew (ok. 20 szt.) po obu stronach szosy, na odcinku ok. 300 m. Siedlisko pachnicy dębowej.

- 6) powiększenie obszaru Parku o tereny kamieniołomu dawnej eksploatacji wapienia koło Radomic z cennymi koncentracjami chronionych gatunków roślin i murawami kserotermicznymi, w strefie PKP;
- 7) objęcie ochroną w postaci pomników historii i parków kulturowych przewidzianych w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 840 z późn. zm.), następujących obszarów cennych pod względem historyczno-kulturowym oznaczonych odpowiednio w strefach HPP_1-2 i HKP_1-2:

Oznaczenie i nazwa	Forma ochrony	Uzasadnienie objęcia ochroną	Uwagi
HPP_1 Pomnik historii Wleński Gródek	Pomnik historii	W celu ochrony zabytków nieruchomych o szczególnej wartości historycznej, naukowej i artystycznej, utrwalonych w powszechnej świadomości i mających duże znaczenie dla dziedzictwa kulturowego Polski planuje się objęcie ochroną ruin zamku Wleń oraz zespołu pałacowego, wraz z zespołem komponowanej zieleni.	Alternatywnie możliwe również utworzenie parku kulturowego po zmianie nazwy
HPP_2 Wieża Książęca w Siedlęcinie z otoczeniem	Pomnik historii	W celu ochrony zabytków nieruchomych o szczególnej wartości historycznej, naukowej i artystycznej, utrwalonych w powszechnej świadomości i mających duże znaczenie dla dziedzictwa kulturowego Polski planuje się objęcie ochroną Wieży Książęcej z oficyną w Siedlęcinie wraz z otoczeniem.	-
HKP_1 Założenie rezydencjalne w Maciejowcu	Park kulturowy	W celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej tworzy się park kulturowy obejmujący kompleks pałacu z otoczeniem parkowym, kaplicą i mauzoleum, a także dwór z łącznikiem i budynek mieszkalny.	-
HKP_2 Zapora z towarzyszącym jej zespołem budynków w Pilchowicach	Park kulturowy	W celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej tworzy się park kulturowy obejmujący zespół zapory i powiązanych z nią budynków energetycznych i przemysłowych.	-

- 8) objęcie ochroną poprzez wpisanie do rejestru zabytków przewidzianego w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 840 z późn. zm.), obszarów i obiektów cennych pod względem historyczno-kulturowym przypisanych do strefy HRP, określonych w § 26 ust 3.

§ 6.

- Dla ochrony zasobów i walorów przyrody nieożywionej Parku określa się następujący zakres prac:
 - Przeciwdziałanie na drodze administracyjnej przedsięwzięciom z zakresu eksploatacji surowców mineralnych, w tym udokumentowanego złoża Dębowy Gaj, obszaru perspektywicznego w Siedlęcinie oraz niedopuszczanie w procesie planowania przestrzennego do realizacji funkcji związanych z eksploatacją;
 - Niedopuszczanie do pozyskiwania próbek skał oraz minerałów bezpośrednio ze ścian skalnych, z wyjątkiem próbek pobieranych w celach naukowych i edukacyjnych, poprzez prowadzenie akcji informacyjnej o degradującym wpływie zbieractwa skał i minerałów na walory przyrodnicze;

- 3) Zachowanie i popularyzacja stanowisk mineralogicznych hałd kopalnianych poprzez przeciwdziałanie w procesach planistycznych i inwestycyjnych przekształcaniu hałd, prowadzenie akcji informacyjnej o walorach kulturowo-historycznych i przyrodniczych hałd;
- 4) Odślanianie odkrywek geologicznych i formacji skalnych poprzez usuwanie zakrzaczenia oraz młodych drzew sprzed ścian skalnych w celu zachowania ekspozycji cennych obiektów abiotycznych w obrębie projektowanych rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych i pomników przyrody nieożywionej, pod warunkiem, że nie stoi to w sprzeczności z celami ochrony przyrody ożywionej w tych miejscach (jednocześnie zaleca się pozostawienie dużych drzew dla ograniczenia wzrostu siewek);
- 5) Ograniczenie przekształcania rzeźby terenu i gleb na skutek turystyki poprzez urządzenie infrastruktury technicznej rekreacji i wypoczynku ograniczające możliwość bezpośredniego i pośredniego niszczenia gleb i rzeźby terenu; limitowanie form rekreacji i wypoczynku, włącznie z wykluczeniem tych, które przyczyniają się do niszczenia gleb, rzeźby terenu;
- 6) Uprzątnięcie wysypisk odpadów, rekultywacja terenu po uprzątnięciu i zablokowanie możliwości dojazdu, jeżeli nie jest to sprzeczne z przepisami odrębnymi;
- 7) Ograniczenie na drodze administracyjnej, w tym przy sporządzaniu dokumentów planistycznych budowy nowych zbiorników zaporowych; dopuszczenie niewielkich lokalnych działań zatrzymujących wodę w krajobrazie na rzecz zwiększenia retencji wód lub ochrony przyrody
- 8) Zwiększenie retencji wód poprzez odtworzenie obszarów podmokłych w dolinach rzecznych, w lasach i na spłaszczeniach stokowych użytkowanych łąkowo z następującymi warunkami:
 - a) piętrzenie wód powierzchniowych, na przykład rowów melioracyjnych, należy zrealizować za pomocą progów przelewowych o wysokości nie przekraczającej głębokości koryta cieku (zwykle kilkadziesiąt centymetrów);
 - b) efekt spiętrzenia, którym jest powstanie obszaru podmokłego, powinien sięgać od kilkunastu do ponad stu metrów od miejsca piętrzenia w górę cieku;
 - c) powyżej zasięgu efektu spiętrzenia należy zainstalować kolejny przelew, a powyżej niego kolejny, tak aby cieki na całym swoim przebiegu w obrębie strefy miały charakter spiętrzony i tworzyły obszary podmokłe na przyległych obszarach;
 - d) działania związane z piętrzeniami można realizować tylko na tych rowach lub ciekach lub ich odcinkach, na których nie szkodzi to wymogom ochrony gatunkowej roślin lub zwierząt, na przykład migracji ryb;
 - e) zlikwidowanie rowów melioracyjnych oraz drenów powinno mieć miejsce przede wszystkim na obszarach łąkowych i leśnych; w działaniach tych należy uwzględnić zarówno potrzeby rolnictwa jak i leśnictwa na obszarze Parku, ale jednocześnie należy mieć na uwadze malejące na skutek zmiany klimatu zasoby wodne;
 - f) na odtwarzanych obszarach podmokłych nie należy zakłócać procesu odbudowy zadrzewień, zakrzaczeń oraz roślinności niskiej pełniących rolę filtra i bufora dla zanieczyszczeń wód, z wyłączeniem sytuacji, kiedy zagrażają one innym walorom przyrodniczym i krajobrazowym
- 9) Niedopuszczanie do likwidacji cieków wodnych i towarzyszących im zadrzewień.
- 10) Ograniczenie przy pracach leśnych i rolnych używania ciężkiego sprzętu mogącego prowadzić do dewastacji form rzeźby terenu poprzez planowanie prac bez użycia ciężkiego sprzętu przy cennych formach geologicznych, w szczególności skałkach, pokrywach gruzowych i innych odsłonięciach geologicznych
- 11) Niedopuszczanie do zasypywania naturalnych i sztucznych odsłonień skał podłoża, z wyjątkiem sytuacji, w których pozostawienie takiego odsłonięcia prowadzi do uruchomienia procesów

erozyjnych na stoku lub zboczu zagrażającego ludności, budowlom, instalacjom i uniemożliwia prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej lub rolnej;

- 12) Ochrona terenu przed niszczącą walory abiotyczne nieurządzoną penetracją turystyczną poprzez ustawienia znaków informujących o zakazie wstępu lub położenie bloków skalnych i innych przeszkód naturalnych ograniczających możliwość penetracji;
- 13) Zmniejszenie zagrożenia erozją wodną metodami agrotechnicznymi na terenach rolnych, przyrodniczymi na terenach leśnych i technicznymi w miejscach, gdzie metody te nie są skuteczne, a także odpowiednia zabudowa szlaków turystycznych zmniejszająca zagrożenie;
- 14) Ograniczenia do niezbędnego minimum przeznaczania obszarów Parku, na których występują gleby chronione w rozumieniu ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. 2022, poz. 2409) na cele nierolnicze lub nieleśne poprzez odpowiednie wykorzystanie procedur planowania przestrzennego;
- 15) Ograniczenia w stosowaniu pestycydów i nawozów do niezbędnego minimum uwzględniającego nachylenie stoków, zdolność ochronną gleb przed migracją zanieczyszczeń oraz ochronę zasobów wodnych; zachowanie pasów roślinności nadrzecznej, w tym drzew, krzewów i ziołorośli nadrzecznych pochłaniających spływające zanieczyszczenia;
- 16) Minimalizacja zanieczyszczenia atmosfery związanego z niską emisją poprzez działania planistyczne, organizacyjne, techniczne i finansowe służące zamianie źródeł ogrzewania na paliwa stałe na źródła OZE, pompy ciepła lub wysokosprawne kotły gazowe, olejowe lub drewno;
- 17) Prowadzenie na terenach zabudowanych monitoringu i kontroli przestrzegania przepisów prawa w zakresie niezgodnego z przepisami wprowadzania ścieków do gruntu, wód powierzchniowych i podziemnych oraz emisji zanieczyszczeń powietrza do atmosfery;

§ 7.

1. Dla ochrony walorów florystycznych i mykobioty Parku określa się następujący zakres prac:

- 1) Zachowanie stanowisk i siedlisk zinwentaryzowanych gatunków chronionych i rzadkich w stanie zapewniającym optymalne warunki dla ich rozwoju, poprzez ich zabezpieczenie przed degradacją lub dewastacją z zewnątrz, a także właściwe kształtowanie wewnętrznej struktury siedliska, w tym w zależności od potrzeb przeciwdziałanie naturalnej sukcesji ekologicznej lub celowym działaniom gospodarczym degradującym tę strukturę;
- 2) Prowadzenie gospodarki leśnej, łąkowej, pastwiskowej i wodnej w sposób umożliwiający wystąpienie pełnego cyklu rozwojowego chronionych i rzadkich gatunków roślin i mykobioty, w tym koszenie w okresie po wysiewie nasion, zabezpieczanie stanowisk cennych gatunków przed spasaniami, prowadzenie zrywki drewna w okresie zimowym, zachowanie odpowiednich dla roślin warunków wodnych;
- 3) Objęcie stanowisk najcenniejszych gatunków: goryczka krzyżowa *Gentiana cruciata*, goryczuszka orzęsiona *Gentianopsis ciliata*, podejźrzon księżycowy *Botrychium lunaria*, buławnik mieczolistny *Cephalanthera longifolia*, kosaciec syberyjski *Iris sibirica*, kruszczyk błotny *Epipactis palustris*, paprotnik kolczysty *Polystichum aculeatum*, śnieżyca wiosenna *Leucojum vernalis*, tojad dzióbasty *Aconitum variegatum* i ich siedlisk monitoringiem oraz ochroną czynną, jeżeli z monitoringu będzie wynikać taka potrzeba;
- 4) Dokonanie korekty przebiegu zachodniej granicy Parku polegającej na włączeniu w jego obszar nieczynnego kamieniołomu po wydobyciu wapienia w granicach strefy PKP, z licznym występowaniem cennych gatunków roślin: goryczka krzyżowa *Gentiana cruciata*, goryczuszka orzęsiona *Gentianopsis ciliata*, podejźrzon księżycowy *Botrychium lunaria*, podkolan biały *Platanthera bifolia*, listera jajowata *Listera ovata*, kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine*, dziewięciśł bezłodygowy *Carlina acaulis*, oman szlachetny *Inula conyzae*.

§ 8.

1. Dla ochrony nieleśnych siedlisk przyrodniczych chronionych Parku określa się następujący zakres prac:

- 1) Ochrona nieleśnych siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony w SOO Natura 2000 Ostoja nad Bobrem (PLH020054) w granicach ostoi poprzez realizację zadań z planu zadań ochrony ostoi, a także zwiększenie zakresu przestrzennego realizacji tych zadań na siedliska zlokalizowane w Parku poza ostoją;
- 2) Ograniczenie sukcesji ekologicznej łąk, pastwisk i muraw poprzez utrzymanie lub przywrócenie ekstensywnego użytkowania kośnego, pastwiskowego lub kośno-pastwiskowego w płatach siedlisk w obrębie strefy CŁ;
- 3) Usuwanie gatunków inwazyjnych: nawłoci kanadyjskiej i późnej oraz łubinu na siedliskach łąk i muraw; niecierpka gruczołowatego, kroplika żółtego, rudbekii nagiej, barszczu Mantegazziego i rdestowców w miejscu występowania ziołorośli nadrzecznych, poprzez stosowanie referencyjnych metod dostosowanych do lokalnych warunków siedlisk i z uwzględnieniem konieczności realizacji innych celów ochrony;
- 4) Prowadzenie monitoringu siedlisk zgodnie z metodykami referencyjnymi GIOŚ.

§ 9.

1. Dla ochrony leśnych siedlisk przyrodniczych chronionych Parku określa się następujący zakres prac:

- 1) Ochrona leśnych siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony w SOO Natura 2000 Ostoja nad Bobrem (PLH020054) w granicach ostoi poprzez realizację zadań z planu zadań ochrony ostoi, a także zwiększenie zakresu przestrzennego realizacji tych zadań na siedliska zlokalizowane w Parku poza ostoją;
- 2) Prowadzenie gospodarki leśnej w sposób pozwalający na zachowanie powierzchni oraz właściwej struktury i funkcji siedlisk w oparciu o PUL;
- 3) Zwiększenie udziału siedlisk przyrodniczych chronionych w powierzchniach lasów referencyjnych poprzez włączenie najbardziej reprezentatywnych płatów siedlisk leśnych do powierzchni referencyjnych, w tym wszystkich płatów siedlisk przyrodniczych o charakterze priorytetowym tj. 9180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach, w tym o charakterze pośrednim do 9170 Grądów środkowoeuropejskich, oraz 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe;
- 4) Renaturalizacja lasów poprzez:
 - a) dążenie do osiągnięcia w biocenozach leśnych składu gatunkowego oraz struktury wiekowej i przestrzennej drzewostanów właściwej dla siedliska i potencjalnej roślinności naturalnej, w tym realizację prac przebudowy drzewostanów zastępczych z przewagą sosny i świerka w kierunku zgodnym z siedliskiem, a także stopniowe ograniczanie udziału gatunków obcych i obcych ekologicznie w składzie drzewostanów, w tym w szczególności czeremchy amerykańskiej, robinii akacjowej, dębu czerwonego;
 - b) kształtowanie struktury wiekowej i przestrzennej lasów w kierunku zapewnienia większego udziału lasów w stadiach dojrzałych i terminalnych;
 - c) zwiększenie intensywności działań na rzecz pozostawienia w lesie martwych drzew i drewna leżącego, w szczególności grubego;
 - d) prowadzenie gospodarki leśnej w sposób ograniczający przejawy degeneracji, takie jak cespityzacja, rubietyzacja;

- e) usuwanie gatunków inwazyjnych zagrażających rodzimej florze i pogarszających stan siedlisk leśnych: rdestowców i niecierpka gruczołowatego;
- 5) Prowadzenie monitoringu siedlisk zgodnie z metodykami referencyjnymi GIOŚ.

§ 10.

1. Dla ochrony dziko żyjących zwierząt Parku i ich zespołów określa się następujący zakres prac:
- 1) Ochrona gatunków zwierząt będących przedmiotami ochrony w SOO Natura 2000 Ostoja nad Bobrem (PLH020054) w granicach ostoi i ich siedlisk poprzez realizację zadań z planu zadań ochrony ostoi, a także zwiększenie zakresu przestrzennego realizacji tych zadań na stanowiska i siedliska zlokalizowane w Parku poza ostoją;
 - 2) Prowadzenie monitoringu i realizacja czynnej ochrony populacji i siedlisk najcenniejszych gatunków fauny: entomofauna – trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*, pachnica dębowa *Osmoderma eremita*, modraszek nausitous *Phengaris nausithous*, Modraszek telejus *Phengaris teleius*; ichtiofauna – głowacz białopłetwy *Cottus gobio*, minóg strumieniowy *Lampetra planeri*, lipień pospolity *Thymallus thymallus*; herpetofauna – rzekotka drzewna *Hyla arborea*, żaba moczarowa *Rana arvalis*, salamandra plamista *Salamandra salamandra*, traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*, traszka zwyczajna *Lissotriton vulgaris*; ornitofauna – bielik *Haliaeetus albicilla*, bielaczek *Mergus albellus*, błotniak łąkowy *Circus pygargus*, błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, błotniak zbożowy *Circus cyaneus*, bocian biały *Ciconia ciconia*, bocian czarny *Ciconia nigra*, czeczotka *Acanthis flammea*, derkacz *Crex crex*, drzemlik *Falco columbarius*, dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, dzięcioł średni *Dendrocoptes medius*, dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*, gągoł *Bucephala clangula*, gąsiorek *Lanius collurio*, jarzębatka *Sylvia nisoria*, kania ruda *Milvus milvus*, kania czarna *Milvus migrans*, lerka *Lullula arborea*, muchołówka mała *Ficedula parva*, muchołówka białoszysza *Ficedula albicollis*, ortolan *Emberiza hortulana*, orzechówka zwyczajna *Nucifraga caryocatactes*, płomykówka zwyczajna *Tyto alba*, przepiórka zwyczajna *Coturnix coturnix*, puchacz zwyczajny *Bubo bubo*, sieweczka rzeczna *Charadrius dubius*, gołąb siniak *Columba oenas*, Sokół wędrowny *Falco peregrinus*, Sóweczka zwyczajna *Glaucidium passerinum*, trzmiełojad zwyczajny *Pernis apivorus*, włochatka zwyczajna *Aegolius funereus*, zimorodek zwyczajny *Alcedo atthis*; teriofauna – nocek duży *Myotis myotis*; prowadzenie monitoringu gatunków z Dyrektywy Siedliskowej UE i Dyrektywy Ptasiej UE zgodnie z metodykami GIOŚ;
 - 3) Ochrona gatunków strefowych poprzez wyznaczanie stref ochronnych w miejscach rozrodu i egzekwowanie właściwej ochrony;
 - 4) Zachowanie naturalnych ostoi zwierząt leśnych, tj. tzw. zwierzyny łownej, w tym jelenia, sarny, dzika i łączących je korytarzy ekologicznych poprzez kształtowanie struktury przestrzennej lasów uwzględniającej wymogi populacji;
 - 5) Utrzymywanie różnorodności siedlisk dla zwierząt leśnych i nieleśnych, w tym zróżnicowanych form zagospodarowania i różnych form intensywności tego zagospodarowania;
 - 6) Utrzymanie i odtwarzanie korytarzy ekologicznych, umożliwiających swobodne migracje zwierząt, tworzenie nowych korytarzy, likwidacja barier lub ograniczanie ich wpływu na migracje fauny, budowa przejść dla zwierząt i innych elementów infrastruktury technicznej i organizacyjnej na rzecz ograniczania śmiertelności zwierząt i ich odstraszania, szczególnie ssaków i płazów na szlakach komunikacyjnych, a także łączenie izolowanych fragmentów poszczególnych typów biocenoz poprzez nowe płaty właściwych siedlisk, o ile ich powstanie nie spowoduje sprzeczności z innymi celami ochrony Parku, w tym ochrony krajobrazu, ochrony flory i mykobioty, ochrony przyrody nieożywionej;
 - 7) Uwzględnienie w zagospodarowaniu lasów działań umożliwiających zachowanie licznych populacji zwierząt chronionych, w tym pozostawianie przestoi oraz drzew dziuplastych, umożliwienie spontanicznej sukcesji lasów łęgowych i olsów w dolinach rzek i na terenach

podmokłych, zachowanie i odtworzenie polan śródleśnych, ograniczanie stosowania chemicznych i biologicznych preparatów do walki z owadziemi szkodnikami lasu;

- 8) Uwzględnienie w gospodarce rolnej działań dających możliwość występowania licznych populacji chronionych gatunków zwierząt poprzez: ograniczanie stosowania środków ochrony roślin, szczególnie tych zaliczanych do trucizn, zachowanie i odtworzenie zadrzewień śródpolnych, szpalerów drzew, pasów zadrzewień i zakrzaczeń wzdłuż cieków i rowów melioracyjnych, ochronę śródpolnych starych drzew, w tym dziuplastych, uwzględnienie przy koszeniu łąk warunków występowania fauny łąkowej, odbudowa zastawek na rowach melioracyjnych;
- 9) Opracowanie i realizacja programu wspomagania ekosystemu Doliny Bobru odpowiednią gospodarką wodną w zbiornikach zaporowych, uwzględniającego ograniczanie okresu gromadzenia wody dla potrzeb energetyki, bezwzględne przestrzeganie wymaganych przepływów nienaruszalnych;

10) Wzmocnienie zakresu ochrony entomofauny poprzez:

- a) zachowanie i tworzenie zadrzewień liniowych w postaci alei lub szpalerów drzew, uzupełnianie ubytków w starych alejach i szpalerach nowym nasadzeniem; w przypadku uzasadnionej ważnymi względami wycinki prowadzenie nasadzeń zastępczych w ramach kompensacji, przy czym nasadzenia w obu przypadkach powinny zawierać rodzime gatunki drzew, najlepiej dęby szypułkowe, lipy drobnolistne, czy wierzby (można też rozważyć nasadzenia z rodzimych odmian jabłoni, grusz czy czereśni);
- b) ochronę starych drzew w postaci pomników przyrody;
- c) ekstensywne utrzymanie łąk krwiściągowych w strefach CŁ poprzez koszenie 1–2 razy w roku, najlepiej w drugiej połowie września; pozostawienie co najmniej 20% powierzchni nieskoszonych; w przypadku większych powierzchni łąkowych zaleca się rotacyjne koszenie ok. 30% powierzchni co 3 lata; zachowywanie na obrzeżach łąk pasów niekoszonych przez kilka lat w celu utrzymania fragmentów porośniętych wyższą roślinnością;
- d) celowe (w tym finansowe) wspomaganie właścicieli lub zarządców łąkami z populacjami modraszków w strefach CŁ;
- e) poprawa jakości wód Bobru oraz ograniczanie do minimum prac w korycie;
- f) coroczne monitorowanie najcenniejszych gatunków entomofauny: pachnicy dębowej, modraszków telejus i nausitous oraz trzepli zielonej;

11) Wzmocnienie zakresu ochrony ryb poprzez:

- a) przywrócenie i zachowanie możliwości migracji ryb w górę i w dół rzeki w strefie CW na drodze niedopuszczania do budowy nowych przegród piętrzących na Bobrze i Kamienicy; likwidacji już istniejących piętrzeń lub dokonanie ich modernizacji dostosowujących do aktualnie panujących warunków hydrologicznych z jednoczesnym wyposażeniem w urządzenia umożliwiające swobodne migracje ryb i minogów;
- b) dostosowanie do ochrony ryb i innych zwierząt wodnych sterowania wodami w systemie hydrotechnicznym Doliny Bobru w strefie CW poprzez uwzględnienie w planach użytkowania zbiorników zaporowych ograniczenia do niezbędnego minimum wahań poziomu wód, ich termiki, natlenienia i siły prądu;
- c) redukcje w okresach silnego wzrostu populacji kormorana zagrażającej populacji lipienia i innych gatunków ryb, na zasadach określonych w przepisach o ochronie gatunkowej zwierząt;
- d) ilościowe i jakościowe dostosowanie populacji gatunków zarybieniowych do stanu i kierunków rozwoju populacji ryb chronionych, w tym ograniczenie zarybiania pstrągiem potokowym;

- e) prowadzenie prac w korytach rzek z wyłączeniem okresu tarłowego, a w całym pozostałym okresie realizacja prac w sposób najmniej ingerujący w strukturę koryta i jego siedlisk; prowadzenie prac pod nadzorem ichtiologa;
- f) przeciwdziałanie kłusownictwu ryb poprzez kontrolę terenową, egzekwowanie przestrzegania przepisów, edukację, propagowanie wędkarstwa proekologicznego, dbającego o właściwe utrzymanie populacji ryb, a także ekosystemów rzek i zbiorników wodnych;
- g) prowadzenie odłowów kontrolnych i badawczych celem ustalenia stanu i zmian w ichtiofaunie;

12) Wzmocnienie zakresu ochrony płazów i gadów poprzez:

- a) ochronę stałych i okresowych siedlisk płazów w zbiornikach wodnych, ciekach i rowach melioracyjnych w strefach CR i CP, ochronę towarzyszących im zadrzewień w planach zagospodarowania przestrzennego przed przekształceniem na inne funkcje przestrzeni i sposoby użytkowania; a także ochronę warunków hydrograficznych w procesie zatwierdzenia inwestycji;
- b) rozpoznanie okresowych dróg migracji płazów przez ruchliwe drogi w tym montaż w sezonie rozrodczym siatek wzdłuż drogi oraz wkopanych w ziemię, co kilka metrów pojemników (np. wiader), do których wpadałyby płazy usiłujące przejść przez drogę; zwierzęta z pojemników powinny być wypuszczane do stawu co kilka godzin; angażowanie do akcji ochrony organizacji pozarządowych, lokalnych społeczności i szkół;
- c) przestrzeganie zasad ochrony płazów i gadów przy projektowaniu i budowie i przebudowie dróg oraz linii kolejowych, ze specjalnymi barierami wzdłuż szos i kanałami dla migrujących zwierząt i ze szczególnym uwzględnieniem wszelkich zbiorników wodnych (zarówno naturalnych, jak i sztucznych), leżących przy drogach i linii kolejowej;
- d) odtwarzanie i pogłębianie zanikających zbiorników wodnych w strefach CR i CP, z preferowaniem terminu późnojesiennego oraz pogłębianiem części zbiornika w określonym sezonie, tak by pozostawić strefę płycizny zarośniętą roślinnością wodną;
- e) prowadzenie działań edukacyjnych, w tym włączenie szkół, organizacji pozarządowych i lokalnych społeczności w akcje ochrony płazów i gadów;
- f) prowadzenie monitoringu siedlisk płazów w strefach CR i CP, zachodzących w nich zmian i przeciwdziałanie zmianom zagrażającym;

13) Wzmocnienie zakresu ochrony ptaków poprzez:

- a) tworzenie warunków rozrodu ptaków, w tym zawieszanie budek lęgowych w drzewostanach młodych w lasach i poza lasami; stosowanie różnych typów budek, również dla sów, rozmiary budek powinny być dostosowane do standardów opracowanych dla konkretnych gatunków;
- b) zachowanie w lasach i na terenach nieleśnych drzew dziuplastych i martwych;
- c) wyznaczanie stref ochronnych wokół miejsc gniazdowania gatunków objętych ochroną strefową;
- d) prowadzenie na siedliskach leśnych Natura 2000 prac leśnych poza sezonem lęgowym, z wyłączeniem prac niezbędnych do wykonania w sezonie;
- e) propagowanie pakietów rolnośrodowiskowych dla zachowania siedlisk ptaków na terenach otwartych;

14) Wzmocnienie zakresu ochrony ssaków poprzez:

- a) planowanie lub modernizowanie szlaków turystycznych w sposób omijający siedliska ssaków; utrzymanie czystości przy szlakach w zakresie zaśmiecenia, edukację dotyczącą zabezpieczenia śmietników i przeciwdziałającą nielegalnym wysypiskom śmieci;
- b) zmniejszenie śmiertelności i izolacji drobnych ssaków, w tym rozpoznanie lokalnych szlaków migracji drobnych ssaków przez ruchliwe drogi i linię kolejową oraz budowa podczas modernizacji dróg przepustów o parametrach właściwych do stwierdzonych gatunków;
- c) zwiększenie zasobów wodnych w ramach naturalnej i małej retencji;
- d) weryfikowanie stosowania nawożeń i oprysków w gospodarce rolnej;
- e) uwzględnienie występowania ssaków i ich siedlisk w zmianach instrukcji sterowania wód na zbiornikach zaporowych;
- f) zawieszanie dedykowanych różnym nietoperzom i popielicy budek lęgowych;
- g) zabezpieczenie przed penetracją ludzką miejsc rozrodu i zimowania nietoperzy poprzez zabezpieczenie miejsc występowania nietoperzy i sów na wieżach kościelnych i pod dachami budynków, unikanie prowadzenia prac remontowych w tych obiektach w okresie rozrodu i wychowania młodych oraz stosowania toksycznych środków do impregnacji drewna, a także podejmowanie czynnej ochrony kolonii rozrodczych nietoperzy (np. w kościele św. Mikołaja we Wleniu) w sposób uwzględniający biologię danego gatunku.

§ 11.

1. Dla ochrony krajobrazów Parku określa się następujący zakres prac:

- 1) Ograniczenie presji inwestycyjnej w Parku poprzez:
 - a) ustalenie stref ochrony krajobrazu w krajobrazach priorytetowych z właściwymi zakazami po uchwaleniu audytu krajobrazowego;
 - b) niedopuszczanie do zabudowy i zalesiania krajobrazów otwartych w wyznaczonej w planie ochrony strefie KS;
 - c) odpowiednie wskazania do strategii rozwoju gmin z ujętymi w nich modelami struktury funkcjonalno-przestrzennej i rekomendacjami dla planowania przestrzennego oraz planów ogólnych gmin i planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego ograniczające intensywność zabudowy i zagospodarowania;
 - d) ograniczenie zabudowy przede wszystkim do dogęszczania istniejących układów ruralistycznych i urbanistycznych i ewentualnego rozwoju zabudowy w nawiązaniu przestrzennym do zabudowy istniejącej zwartego układu ruralistycznego lub urbanistycznego;
- 2) Ograniczenie presji inwestycyjnej w otulinie Parku poprzez ustalenie strefy zagrożenia zewnętrznego KE z niedopuszczaniem do zabudowy poza terenami zwartej zabudowy i zabudowy przewidzianej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- 3) Zmniejszenie w trybie zmian planu zasięgów terenów przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w Barcinku, Wleniu i Siedlęcinie w granicach strefy ZP;
- 4) Przeciwdziałanie degradacji układów ruralistycznych i tradycyjnych form zabudowy, w tym objęcie wszystkich wsi programami rewitalizacji; uwzględnienie przy nowych planach ogólnych gmin i planach miejscowych nadrzędności ochrony układu ruralistycznego i ochrony zabudowy o cechach historycznych nad nowymi kierunkami rozwoju;
- 5) Rewitalizacja terenów przekształconych i zdegradowanych w granicach strefy ZW;

- 6) Przeciwdziałanie presji turystycznej na zbiorniki zaporowe i rzekę Bóbr, w tym limitowanie dostępu do Zbiornika Pilchowickiego oraz Bobru w zakresie użytkowania sprzętem wodnym; niedopuszczanie zainwestowania strefy brzegowej zbiorników wodnych nowymi obiektami i urządzeniami turystyki wodnej;
- 7) Przeciwdziałanie zmniejszaniu się udziału ekosystemów łąk i pastwisk w strukturze użytkowania, w tym:
 - a) wprowadzanie i egzekwowanie zakazu przekształcania łąk i pastwisk na grunty orne,;
 - b) wprowadzenie nakazu zachowania struktury biocenoz łąkowych na łąkach i pastwiskach w planach zagospodarowania przestrzennego;
 - c) ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk celem przeciwdziałania ich odłogowaniu i uruchomieniu sukcesji ekologicznej w kierunku ziołorośli, zadrzewień i lasów;
 - d) podtrzymywanie i preferowanie chowu i hodowli koni i bydła;
 - e) realizacja programów rolno-środowiskowych łąkowych;
 - f) ekstensywne prowadzenie prac melioracyjnych i utrzymaniowych na ciekach w obrębie łąk służące ich zachowaniu;
- 8) Przeciwdziałanie zalesianiu biocenoz o skrajnych warunkach wilgotnościowych i ekstensywne użytkowanie biocenoz o skrajnych warunkach wilgotnościowych;
- 9) Przeciwdziałanie efektowi barierowemu w łączności przestrzenno-ekologicznej, w tym budowa przejść dla zwierząt i innych elementów infrastruktury techniczno-drogowej oraz organizacyjnej zapewniających ochronę zwierząt i ograniczenie efektu odstraszenia;
- 10) Urządzenie punktów widokowych w strefach KW w sposób zapewniający dobre warunki do obserwacji panoram; odsłonięcie i zachowanie osi i stref widokowych poprzez częściowe usuwanie roślinności przysłaniającej; przeciwdziałanie możliwym zmianom degradującym ekspozycję czynną i bierną podczas sporządzania strategii rozwoju gmin z ujętymi w nich modelami struktury funkcjonalno-przestrzennej i rekomendacjami dla planowania przestrzennego, planów ogólnych i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i ich zmian, wydawania warunków zabudowy, zezwolenia realizacji inwestycji drogowej i decyzji środowiskowej przedsięwziąć;
- 11) Odsłonięcie i zachowanie osi i stref widokowych przy ciągach widokowych i drogach pejzażowych w strefach KC poprzez częściowe usuwanie roślinności przysłaniającej rosnącej wzdłuż dróg; projektowanie i urządzanie punktów widokowych podczas modernizacji dróg w sposób zapewniający dobre warunki do obserwacji panoram; przeciwdziałanie możliwym zmianom degradującym ekspozycję czynną i bierną z dróg stanowiących ciągi widokowe podczas sporządzania strategii rozwoju gmin z ujętymi w nich modelami struktury funkcjonalno-przestrzennej i rekomendacjami dla planowania przestrzennego, planów ogólnych, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i ich zmian, wydawania warunków zabudowy, zezwolenia realizacji inwestycji drogowej i decyzji środowiskowej przedsięwziąć;
- 12) Ochrona przed chaosem informacyjnym związanym z reklamami i ich nośnikami, w tym niedopuszczanie do sytuowania reklam, w tym ekranów LED oraz szyldów poza zwartymi układami urbanistycznymi i ruralistycznymi; w układach tych niedopuszczanie do reklam LED, ograniczenie wielkości reklam i szyldów do 2 m² i ujednolicenie ich wzorów graficznych przez przygotowanie i rozpropagowanie katalogu wzorów graficznych szyldów; wprowadzanie odpowiednich do realizacji całego zadania zapisów do planów zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji o warunkach zabudowy;
- 13) Niedopuszczanie do wznoszenia na terenie Parku i w strefie zewnętrznego oddziaływania wizualnego KE nowych wież telekomunikacyjnych, farm fotowoltaicznych i elektrowni wiatrowych;

dopuszczenie małych instalacji fotowoltaicznych i małych elektrowni wiatrowych na terenach zabudowanych dostosowanych skalą do zaspokojenia potrzeb energetycznych poszczególnych gospodarstw domowych;

- 14) Ograniczenie oddziaływania widokowego w strefach KD przez istniejące wieże telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne 110 kV, w tym preferowanie przy utrzymaniu i przebudowie konstrukcji i malowania obniżającego oddziaływanie wizualne;
- 15) Przeciwdziałanie degradacji krajobrazu przez duże obiekty produkcyjne w strefach KO, w tym wykonanie nasadzeń przysłaniających niekolidujących z funkcją na granicy lub przy granicy obszarów oraz optymalizacja wpływu wizualnego w procesach planowania przebudów i przekształceń;
- 16) Niedopuszczanie na terenie Parku do realizacji funkcji rekreacyjno-turystyczno-sportowych związanych z motokrosem;
- 17) Zaprojektowanie i budowa parkingu obsługującego ruch turystów zwiedzających Wleński Gródek;
- 18) Zachowanie połączeń ekologicznych w obrębie kompleksów lasów, łąk, gruntów ornych i zadrzewień w strefie KE poprzez wprowadzenie do dokumentów planistycznych krajowego korytarza ekologicznego z niedopuszczaniem do zabudowy uniemożliwiającej funkcjonowanie korytarza, w tym położonych w korytarzu lasów, dolin rzecznych, bagien, łąk i pastwisk, stromych zadrzewionych skarp jako obiektów naturalnej retencji wodnej przeciwdziałającej skutkom zmian klimatycznych.

§ 12.

1. Dla ochrony walorów historyczno-kulturowych Parku określa się następujący zakres prac:

- 1) Opracowanie dokumentacji, przeprowadzenie procedury ustanowienia i ustanowienie pomników historii: Wieży Książęcej w Siedlęcinie z otoczeniem i Wleńskiego Gródka oraz parków kulturowych: założenie rezydencjalne w Maciejowcu i zapory z zespołem budynków w Pilchowicach;
- 2) Opracowanie dokumentacji służącej poprawie stanu ochrony, w tym studiów historyczno–architektonicznych, historyczno–urbanistycznych, historyczno–ruralistycznych, ewidencji parkowych, kart ewidencyjnych zabytków architektury i budownictwa, szczegółowych inwentaryzacji zasobów dziedzictwa kulturowego, szczegółowych katalogów form budownictwa regionalnego dla poszczególnych miejscowości, łącznie z omówieniem układów rozplanowania przestrzennego, rozwiązań konstrukcyjno-materiałowych obiektów kubaturowych, kompozycji i wystroju elewacji, elementów małej architektury, projektów koncepcyjnych określających możliwości adaptacji zdegradowanych zespołów kulturowych, projektów rewaloryzacji parków przysłacowych i innych zespołów zieleni komponowanej; opracowanie dokumentacji konserwatorsko-historycznej, architektonicznej zespołów, budynków i budowli, elementów ruchomych, sporządzenie spisów i kart ewidencyjnych elementów małej architektury, w tym sakralnej;
- 3) Nadzór i egzekucja właściwej ochrony zabytków, w tym przeprowadzanie systematycznych kontroli obiektów wpisanych do rejestru zabytków, dbanie o właściwy program prac przy zabytkach, czuwanie nad właściwym programem zagospodarowania zabytku, doborem nowych funkcji dla zabytków – odpowiadających ich walorom, reagowanie na przypadki niezgodnionych lub niewłaściwie przeprowadzanych prac oraz na zły stan zachowania zabytków, nieodpowiednie działania lub brak działań przyczyniający się do ich destrukcji;
- 4) Właściwa ochrona zabytków w planach ogólnych i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz decyzjach administracyjnych związanych z przeznaczaniem terenu na różne cele, w tym:

- a) uwzględnianie w planach ogólnych i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ochrony zespołów i obiektów chronionych poprzez wpis do rejestru zabytków oraz wpisanych do ewidencji zabytków;
 - b) wyznaczanie stref ochrony konserwatorskiej wraz z ustaleniem koniecznych ograniczeń, zakazów i nakazów, w tym zaleca się ustalenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami oraz mieszkaniowo-usługowej 60%, zagrodowej 60%, wielorodzinnej 40%, usług obsługi rolnictwa 40%, przy czym powierzchnia zieleni powinna obejmować nie mniej niż 90% powierzchni biologicznie czynnej i z powierzchni biologicznie czynnej należy wykluczyć parkingi;
 - c) zachowanie w strefach ochrony konserwatorskiej istniejącej zieleni wysokiej o wartości kulturowej lub przyrodniczej;
 - d) ochrona obiektów z gminnych i wojewódzkich ewidencji zabytków;
 - e) określenie działań wykluczających zagrożenia dla zabytków;
 - f) określenia działań pozwalających na przywrócenie ich właściwego stanu;
- 5) Prowadzenie właściwej i opartej na podstawach merytorycznych polityki ochrony zabytków, w tym włączenie problematyki ochrony zabytków w zakres strategii rozwoju powiatów i gmin, w tym sporządzanie co 4 lata powiatowego i gminnego programu opieki nad zabytkami określającego kierunki działań zmierzające do wyeksponowania walorów poszczególnych zabytków oraz krajobrazu kulturowego, zahamowania procesów degradacji, promocji zabytków, a także opracowanie i aktualizację gminnych ewidencji zabytków obejmujących zabytki nieruchome, ruchome i archeologiczne: wpisane do rejestru, ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz w spisie adresowym zabytków;
- 6) Edukacja i upowszechnianie wiedzy na temat historii i elementów krajobrazu kulturowego, w tym:
- a) umieszczanie przez starostów w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków znaku informacyjnego na zabytkach wpisanych do rejestru, a także lokalizowanie tablic informacyjnych przybliżających dzieje poszczególnych zabytków; uzupełnienie szkolnego programu nauczania o zajęcia poświęcone historii, kulturze, zabytkom regionu oraz podstawowym zasadom ochrony obiektów zabytkowych;
 - b) organizacja przedsięwzięć kulturalnych przybliżających walory krajobrazu kulturowego; zachęcanie do powstawania opracowań poświęconych historii, kulturze, zabytkom tego terenu, promocji Parku (np. wydawnictwa, konkurs na najciekawszą pracę dyplomową związaną zakresem terytorialnym z obszarem Parku, poszczególnych gmin); aktywizacja i edukacja młodzieży szkolnej w ramach społecznej opieki nad zabytkami;
 - c) promocja, edukacja, podejmowanie działań związane z rozpowszechnieniem działalności lokalnych twórców ludowych;
 - d) organizowanie cyklicznych imprez plenerowych oraz podstawowa edukacja prowadzona na poziomie przedszkoli i szkół regionu; organizowanie wystaw i konkursów tematycznych;
- 7) Wpisanie do rejestru zabytków obiektów techniki wpisanych do ewidencji zabytków oraz innych obiektów nie objętych ochroną konserwatorską, wykazujących cechy zabytkowe;
- 8) Dofinansowanie prac konserwatorskich z różnych źródeł (ministerialnych, samorządowych, organizacji pozarządowych);
- 9) Współpraca organów administracji z właścicielem, w celu uświadomienia walorów jego własności i konieczności właściwego utrzymania i korzystania z zabytku;

- 10) Opracowanie odpowiedniego programu użytkowego zabytku umożliwiającego zachowanie jego wartości;
- 11) Zachowanie cech charakterystycznych układów ruralistycznych i urbanistycznych, w tym:
 - a) dążenie do zachowania istniejących podziałów geodezyjnych;
 - b) zapobieganie realizacji elementów dysharmonizujących w obrębie i sąsiedztwie zabytkowego otoczenia, w tym niedopuszczanie do lokalizacji farm fotowoltaicznych w granicach chronionych układów ruralistycznych;
 - c) niwelowanie niewłaściwego charakteru zrealizowanych obiektów zakłócających historyczny obraz miejscowości;
 - d) ochrona historycznych form, skali, rozwiązań architektonicznych i wystroju elewacji istniejącej zabudowy;
 - e) szczegółowe udokumentowanie stanu historycznego założenia wpisanego do rejestru zabytków jako podstawa do ingerencji (rozbiórki, rozbudowy, nowe lokalizacje itp.);
 - f) ochrona i przestrzeganie w pracach remontowych i modernizacyjnych historycznych form, skali, rozwiązań materiałowych, kompozycji i wystroju elewacji istniejącej zabudowy;
- 12) Zachowanie terenów zieleni komponowanej o cechach zabytkowych, w tym:
 - a) ochrona i zachowanie elementów składowych parków pałacowych i cmentarzy (układ kompozycyjny, ukształtowanie terenu, szata roślinna, elementy małej architektury);
 - b) zachowanie historycznych układów alei i szpalerów przydrożnych, a w przypadku ich wycinki podyktowanej modernizacją, przebudową lub zagrożeniem mienia i życia ludzi – ich odtwarzanie;
 - c) ochrona i odtwarzanie naturalnych zadrzewień i zakrzaczeń występujących na terenach śródpolnych, miedzach i wzdłuż dróg polnych, jako historycznych elementów wizualnego wydzielania pól;
 - d) prowadzenie „księgi ogrodu” dokumentującej informacje dotyczące prowadzonych prac; rewaloryzacja parków;
- 13) Ochrona dziedzictwa niematerialnego, w tym:
 - a) sporządzenie spisów i kart ewidencyjnych elementów małej architektury sakralnej;
 - b) dokumentowanie i propagowanie elementów niematerialnych – legendy, podania, zwyczaje;
- 14) Zachowanie cech kompozycyjnych krajobrazów historyczno-zabytkowych, w tym:
 - a) ochrona osi i powiązań widokowych oraz zapewnienie odpowiedniej ekspozycji wyróżniającym się obiektom w krajobrazie;
 - b) przestrzeganie istniejących i utworzenie nowych stref ochrony ekspozycji zabytków (poprzez poszerzenie wpisu do rejestru lub jako ustalenia w planowaniu przestrzennym);
 - c) objęcie ochroną widokową panoram miejscowości;
 - d) kształtowanie nowej zabudowy w nawiązaniu do tradycyjnych form architektonicznych.

Rozdział 5

Obszary udostępniane dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, amatorskiego połowu ryb i innych form gospodarowania oraz określenie sposobów korzystania z tych obszarów

§ 13.

1. Dla celów naukowych udostępnia się cały obszar Parku, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej oraz określa się następujące sposoby korzystania:

- 1) Realizacja badań wymaga uwzględnienia przepisów odrębnych związanych z dostępem do terenu (np. zgody na badania w rezerwacie przyrody lub w obrębie chronionych zabytków);
- 2) Rekomenduje się powiadomienie i uzyskanie zgody właściciela, zarządzającego lub sprawującego nadzór nad danym obiektem lub terenem w przypadku prowadzenia badań na obszarze Parku;
- 3) Zaleca się współdziałanie instytucji i osób prowadzących badania naukowe z dyrektorem Dolnośląskiego Zespołu Parków Krajobrazowych oraz zarządcami gruntów, w tym udostępnianie im uzyskanych wyników badań oraz wynikających z nich wniosków końcowych, za zgodą autorów oraz zachowaniem i poszanowaniem praw autorskich wynikających z przepisów odrębnych;

§ 14.

1. Dla celów edukacyjnych udostępnia się cały obszar Parku, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej oraz określa się następujące sposoby korzystania:

- 1) Rekomenduje się następujące sposoby prowadzenia działalności edukacyjnej:
 - a) Lekcje edukacyjne dla dzieci i młodzieży oraz akcje promocyjne w szkołach zwiększające zainteresowanie Parkiem;
 - b) Wdrożenie tzw. kąpieli leśnych dla osób dorosłych;
 - c) Korzystanie z aktywnego wypoczynku w terenie;
 - d) Prowadzenie warsztatów zielarskich np. "Zioła na talerzu";
 - e) Wspólne dla wszystkich prowadzących działalność edukacyjną podmiotów oraz darmowe ulotki i foldery promujące Park/otulinę, dostępne w gminach/szkołach;
 - f) Promocja w mediach społecznościowych;
 - g) Współuczestniczenie w przygotowaniu materiałów edukacyjnych, nowych tras turystyki pieszej i rowerowej;
 - h) Wspólne działania edukacyjne Dolnośląskiego Zespołu Parków Krajobrazowych, Nadleśnictwa Lwówek Śląski, stowarzyszeń, gmin, powiatów;
 - i) Pikniki rodzinne promujące turystykę i rekreację oraz walory przyrodnicze Parku;
 - j) Rajdy rowerowe i spływy kajakowe Doliną Bobru;
 - k) Promowanie turystyki pieszej, w tym infrastruktury turystycznej;
 - l) Wycieczki i rajdy tematyczne;
 - m) Imprezy promocyjne (np. Dzień Parku Krajobrazowego na terenie Wieży Książęcej w Siedlęcinie);
 - n) Konferencje i wykłady przyrodnicze;

- o) Współpraca punktów Informacji turystycznych ze służbami Parku.
- 2) Zaleca się prowadzenie działalności edukacyjnej w szczególności w następujących obszarach
- a) różnorodności budowy geologicznej wynikającej z położenia Parku na trzech najważniejszych jednostkach tektonicznych Sudetów Zachodnich (krystalinik karkonoski, metamorfik kaczawski i niecka północnosudecka). W skali Dolnego Śląska taka lokalizacja jest unikatowa;
 - b) różnorodności rzeźby terenu i procesów rzeźbotwórczych wynikających ze zróżnicowanej budowy geologicznej (litologii i tektoniki);
 - c) zasobów wód powierzchniowych i podziemnych na obszarze Parku (zasilanie i przepływ wód, zasoby chronione – GZWP, zagrożenia wynikające ze zmiany klimatu oraz pozostałej działalności człowieka);
 - d) chronionych i rzadkich gatunków roślin, grzybów i zwierząt, siedlisk tych gatunków różnorodności typów biocenoz, a także ochronie bioróżnorodności;
 - e) strukturze i funkcjonowaniu krajobrazów Parku;
2. Działania określone w ust. 1 zaleca się realizować we współpracy z samorządami, organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami ekonomii społecznej.

§ 15.

1. Dla celów turystycznych udostępnia się cały obszar Parku, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej oraz określa się następujące sposoby korzystania:
- 1) Kanalizowanie ruchu dla turysty masowego, poprzez dbanie o dobry stan istniejących szlaków turystycznych oraz poprowadzenie nowych ścieżek w lokalizacjach opisanych w pkt. 15);
 - 2) Dopuszczenie nowych szlaków turystycznych, w szczególności szlaków pieszych, tras rowerowych i ścieżek dydaktycznych w miejscach niekolidujących z celami ochrony Parku, z określeniem podstawowych form zagospodarowania w postaci: infrastruktury służącej kanalizowaniu ruchu turystycznego (w tym utwardzonych nawierzchni naturalnych, stojaków na rowery, tablic informacyjnych, edukacyjnych, urządzonych miejsc odpoczynku na szlakach i innych urządzeń turystycznych nietworzących dominant krajobrazowych degradujących walory krajobrazowe);
 - 3) Na terenach leśnych urządzenie infrastruktury turystycznej w miejscach dopuszczonych do organizacji, w tym tablic informacyjnych, punktów obserwacji przyrody, punktów widokowych, wiat w sposób nietworzący obcych otoczeniu dominant krajobrazowych oraz niezagrożający uruchomieniu procesów niszczących naturalną rzeźbę terenu, gleby, powierzchniowe utwory geologiczne oraz roślinność;
 - 4) W odniesieniu do szlaków turystycznych stosuje się naturalne utwardzone ziemne lub skalne nawierzchnie ścieżek pieszych i rowerowych, a w przypadku mostów obiekty drewniane i /lub kamienne;
 - 5) Tworzenie miejsc odpoczynku w niewrażliwych punktach jak np. węzły szlaków turystycznych oraz utrzymywanie w odpowiednim stanie technicznym istniejącej infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej;
 - 6) Rozwijanie korzystnych dla Parku form turystyki, takich jak turystyka kulturowa, geoturystyka i turystyka edukacyjna;
 - 7) Propagowanie form turystyki i rekreacji, które nie wpływają znacząco negatywnie na realizację celów ochrony Parku, w szczególności:

- a) wędrówek pieszych;
 - b) turystyki rowerowej;
 - c) turystyki konnej;
 - d) biegów na orientację;
 - e) turystyki krajoznawczej;
 - f) narciarstwa biegowego;
 - g) zielonych szkół i przedszkoli;
 - h) warsztatów ekologicznych;
 - i) ekoturystyki;
 - j) agroturystyki.
- 8) Dostosowanie zagospodarowania turystycznego i rekreacyjnego Parku oraz towarzyszącej mu infrastruktury do zróżnicowanej wrażliwości cennych ekosystemów na antropopresję oraz stopnia ich odporności na degradację wynikającą z ruchu rekreacyjnego i turystycznego, w szczególności:
- a) współpraca wszystkich podmiotów realizujących infrastrukturę turystyczną i rekreacyjną z Dyrekcją Parku;
 - b) prowadzenie nadzoru i utrzymywanie w dobrym stanie technicznym istniejącej infrastruktury turystycznej, w tym m.in.: ścieżek i szlaków turystycznych oraz ich oznakowań, tablic informacyjnych i edukacyjnych, miejsc odpoczynku;
 - c) wykluczenie na terenie Parku lokalizacji tras dla samochodów terenowych, quadów, motocykli crossowych oraz tras rowerowych typu single-track;
 - d) utrzymywanie istniejących szlaków przy zachowaniu naturalnej nawierzchni, ewentualne konieczne zabiegi związane z utwardzaniem nawierzchni dróg lub szlaków wykonywać tylko w przypadku absolutnej konieczności, w miejscach silnie erodowanych, na stromych stokach, z zastosowaniem naturalnych materiałów jak: kamień, kruszywo, drewno;
 - e) ochrona i przeciwdziałanie erozji brzegów rzek i potoków przez turystykę,
 - f) blokowanie w naturalny sposób (poprzez pozostawienie zwalonych kłód, sadzenie rodzimych kolczastych krzewów) wszelkich ścieżek na terenach leśnych, niebędących wyznaczonymi drogami i szlakami turystycznymi ani ścieżkami edukacyjnymi, wydeptane przez odwiedzających Park w miejscach do tego nieprzeznaczonych, a przez to mogących mieć negatywny wpływ na walory Parku lub stwarzać zagrożenie dla odwiedzających;
 - g) utrzymanie aktualnie stosowanych ograniczeń w ruchu kołowym na terenach leśnych;
 - h) monitorowanie na terenie Parku rozwoju nowych form aktywności rekreacyjnej (np. typu bushcraft lub geocaching), ich natężenia i wpływu na walory Parku;
 - i) wspieranie rozwoju agroturystyki na terenach wiejskich i powiązanych z nią form turystyki krajoznawczej, rekreacji wiejskiej oraz opartego na tradycjach lokalnych rolnictwa;
 - j) ograniczenie masowego wykorzystania rekreacyjnego zbiorników zaporowych poprzez niedopuszczanie do rozbudowy infrastruktury rekreacyjnej – plaż, przystani, pomostów wędkarskich oraz innych urządzeń wodnych w granicach zbiorników, a także agresywnych

w stosunku do walorów krajobrazowych elementów zagospodarowania rekreacyjnego – parkingów, miejsc odpoczynku i rekreacji.

- 9) Promowanie pozytywnych postaw turystycznych oraz rozwijanie poprzez edukację świadomości przyrodniczej osób odwiedzających teren Parku;
- 10) Współpraca z samorządami, organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami ekonomii społecznej w celu racjonalnego planowania udostępniania turystycznego, a także optymalnego przeciwdziałania niekorzystnym zmianom w krajobrazie Parku;
- 11) Stworzenie planów synchronizujących w czasie budowę urządzeń infrastruktury turystycznej w najbliższych latach, z uwzględnieniem ograniczeń w zakresie ochrony przyrody i terenów objętych zakazem wstępu;
- 12) Odślanianie cennych punktów widokowych i wyposażenie ich w niezbędną infrastrukturę, w tym edukacyjną;
- 13) Rozwiązywanie potencjalnych i rzeczywistych konfliktów planowanych przedsięwzięć turystycznych z proponowanymi formami ochrony przyrody (np. Dzikie Wąwozy i Szwajcaria Lwówecka) z ustaleniem pierwszeństwa działań ochronnych nad rozwojem turystyki;
- 14) Przygotowanie i wdrożenie systemu monitoringu ruchu turystycznego, w najbardziej obleganych miejscach Parku, np. w ramach szlaku Zamków Piastowskich w południowej części Borowego Jaru, od strony Wzgórza Krzywoustego.
- 15) Rekomenduje się realizację dwóch nowych ścieżek dydaktycznych:
 - a) Ścieżka dydaktyczna w obrębie Szwajcarii Lwóweckiej. Miejsce charakteryzuje się wysoką atrakcyjnością i predysponuje do wyznaczenia ścieżki geoturystycznej oraz kulturowej (Park Bucholec). Proponowany przebieg ścieżki miałby swój początek na Placu Lwóweckich Gwarków, a kończyłby się przy kamieniu pamiątkowym Roberta Sachsse, obejmując punkt widokowy, lwóweckie baszty skalne i miejsce upamiętniające Kombatantów Ziemi Lwóweckiej;
 - b) Ścieżka dydaktyczna „Dzikie Wąwozy”. Miejsce o wysokiej atrakcyjności predysponuje do wyznaczenia ścieżki geoturystycznej i kulturowej. Obejmowałaby ona przełom Maciejowickiego Potoku, Dzikie Wodospady i założenie parkowe w Maciejowcu.
- 16) Rekomenduje się realizację następującej infrastruktury turystycznej:
 - a) urządzenie miejsca odpoczynku w sąsiedztwie Dzikiego Wodospadu, bezpośrednio przy proponowanej ścieżce dydaktycznej oraz istniejących szlaków pieszych: zielonego i żółtego;
 - b) węzeł komunikacyjny w okolicy zapory wrzeszczyńskiej, wyposażony w infrastrukturę obsługi ruchu turystycznego;
 - c) zagospodarowanie turystyczne kompleksu leśnego między Siedlęcinem a Wrzeszczynem, przylegającego do rowerowej obwodnicy Jeleniej Góry;
 - d) miejsce odpoczynku „Białe Skały”, zlokalizowane przy ścieżce dydaktycznej „Góra Gniazdo”.
- 17) Rekomenduje się wygaszenie ruchu turystycznego na nieurządzonych szlakach turystycznych:
 - a) od Zamku Wleń do drogi powiatowej nr 2520D;
 - b) ze ścieżki dydaktycznej w pobliżu krzyża pojednania, w kierunku Czerwonego Wąwozu (przy Osiedlu Południowym Wlenia).
- 18) Zaleca się dla całego Parku unifikację stosowanych oznaczeń szlaków i ścieżek turystycznych.

§ 16.

1. Dla celów amatorskiego połowu ryb udostępnia się cały obszar Parku, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej oraz określa się następujące sposoby korzystania:

- 1) Korzystanie z łowisk komercyjnych na zasadach określonych przez właściciela akwenu;
- 2) Korzystanie z łowisk publicznych w miejscach i na zasadach określonych przez właściwy okręg Polskiego Związku Wędkarskiego.

§ 17.

1. Gospodarkę leśną w lasach Parku prowadzi się w sposób gwarantujący osiągnięcie celów, o których mowa w rozdziale 1, uwzględniających w szczególności łącznie:

- 1) Umożliwianie i preferowanie w lasach niezakłóconego zachodzenia naturalnych procesów lasotwórczych;
- 2) Planowanie pielęgnowania, użytkowania i odnawiania lasu z uwzględnieniem potrzeby zachowania walorów krajobrazowych;
- 3) Planowanie docelowych drzewostanów odpowiadających naturalnemu składowi biocenoz leśnych właściwemu dla potencjalnej roślinności naturalnej na odpowiednich siedliskach;
- 4) Preferowanie rębni zapewniających złożoną strukturę następnego pokolenia lasu, adekwatną do warunków siedliskowych z preferowaniem rębni małopowierzchniowych z długim i bardzo długim okresem odnowienia oraz szerokim stosowaniem samoodnowień, szczególnie gatunków liściastych;
- 5) Zachowanie, wokół zwartego obszaru lasu 16 m zewnętrznej strefy buforowej, która pozwoli wyeliminować zjawisko zabudowywania ściany lasu niekorzystne ze względu na pogorszone warunki solarne dla lokalizowanej zabudowy kubaturowej, postępującą degradację obrzeży lasu oraz zagrożenie pożarowe;
- 6) W obrębie ww. strefy realizację jedynie nowych obiektów związanych z ochroną przyrody, turystyką i dydaktyką: urządzenia terenowe nie będące obiektami budowlanymi, obiekty małej architektury;
- 7) Ograniczenie lokalizacji tras, dróg i sieci uzbrojenia terenu niezwiązanych z gospodarką leśną i ważnym interesem publicznym, których realizacja wiąże się z trwałym odlesieniem terenu;
- 8) Ograniczenia w celu uniknięcia dewastacji rzeźby terenu używania ciężkiego sprzętu w trakcie prac leśnych na obszarze pokryw gruzowych oraz w sąsiedztwie skałek i innych odkrywek geologicznych, a także na terenach o cienkiej pokrywie glebowej;
- 9) Ograniczenie zmian przeznaczenia terenów leśnych na cele nieleśne; w przypadku nowego przeznaczenia obejmującego realizację obiektów budowlanych możliwe wyłącznie przeznaczenie terenów leśnych dla realizacji przedsięwzięć celu publicznego;
- 10) Niedopuszczenie do zalesiania śródleśnych łąk, bagien i pastwisk oraz niedopuszczenie zalesień w strefach ochrony krajobrazów otwartych KS, na siedliskach skrajnych pod względem warunków wilgotnościowych, na terenach łąk, pastwisk i na stwierdzonych siedliskach występowania chronionych gatunków grzybów, roślin i zwierząt charakterystycznych dla ekosystemów nieleśnych;
- 11) Zachowanie wycieków i wysięków wód podziemnych, źródeł i drobnych cieków z nich wypływających;
- 12) Preferowanie obszaru Parku przy identyfikacji i zachowaniu tzw. drzewostanów referencyjnych;
- 13) Niewprowadzanie do drzewostanów gatunków obcych;

- 14) Uwzględnienie w gospodarce leśnej potrzeb ochrony cennych elementów przyrody żywej i nieżywej, w szczególności chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt, ich siedlisk, siedlisk przyrodniczych chronionych, naturalnych wychodni skalnych, ścian, sztolni i innych świadectw dawnej eksploatacji surowców skalnych, a także obiektów kulturowych;
- 15) Pozostawianie drzew i ich skupisk o funkcjach biocenotycznych, w tym drzew wyróżniających się wiekiem, o rozmiarach pozwalających na kwalifikację do pomników przyrody, martwych, wykrotów, złomów, dziuplastych, o nietypowej formie, dających bazę żerowiskową zwierzynie, z zastrzeżeniem, że nie mogą one stanowić zagrożenia dla bezpieczeństwa ludzi;
- 16) Zalesienia nieużytków, gruntów rolnych nieprzydatnych do produkcji rolnej, gruntów rolnych nieużytkowanych rolniczo oraz gruntów położonych na stokach o średnim nachyleniu powyżej 15% z wyłączeniem siedlisk skrajnych pod względem warunków wilgotnościowych pełniących ważne funkcje biocenotyczne; (żadna z gmin nie planuje zalesień w granicach Parku).

§ 18.

1. Gospodarkę rolną na gruntach rolnych Parku prowadzi się w sposób gwarantujący osiągnięcie celów, o których mowa w rozdziale 1, uwzględniających w szczególności łącznie:
 - 1) Utrzymanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego terenów otwartych poprzez zachowanie rolniczego sposobu użytkowania gruntów adekwatnego do rodzajów gruntów (grunty orne, łąki i pastwiska);
 - 2) Zachowanie kulturowego rozłogu pól charakterystycznego dla poszczególnych miejscowości;
 - 3) Ograniczenie scaleń gruntów oraz likwidacji dróg transportu rolnego;
 - 4) Przeciwdziałający erozji wodnej i wietrznej gleb, poprzez stosowanie orki w poprzek stoków lub uprawy bezorkowej, uprawy poplonów ścierniskowych lub ozimych i innych upraw osłaniających glebę;
 - 5) Ograniczenia w celu uniknięcia dewastacji rzeźby terenu używania ciężkiego sprzętu w trakcie prac rolnych na obszarze pokryw gruzowych oraz w sąsiedztwie skałek i innych odkrywek geologicznych, a także na terenach występowania cienkiej pokrywy glebowej;
 - 6) Ograniczenie eutrofizacji i zanieczyszczenia wód poprzez stosowanie stref buforowych wokół zbiorników wodnych i terenów podmokłych;
 - 7) Zapewnienie utrzymania otwartego charakteru oraz sposobu użytkowania siedlisk łąkowych w dolinach cieków oraz suchych dnach dolin, poprzez ich koszenie lub wypas;
 - 8) Ograniczenie zmiany przeznaczenia terenów rolnych na cele nierolnicze, w tym niedopuszczanie do ich przekształcenia w strefach KS ochrony krajobrazu poza terenami obowiązujących planów ogólnych i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, gdzie dopuszczenia takiego dokonano;
 - 9) Ograniczenia do niezbędnego minimum stosowania środków ochrony roślin i nawozów, uwzględniające nachylenie stoków, zdolność ochronną gleb przed migracją zanieczyszczeń oraz ochronę zasobów wodnych;
 - 10) Odpowiednie składowanie nawozów organicznych i sztucznych (miejsca izolowane od podłoża z brakiem możliwości przesiąkania substancji biogennej do gruntu);
 - 11) Pozostawianie i odtworzenie śródpolnych zadrzewień, zakrzewień, miedz, roślinności buforowej wzdłuż cieków, o ile nie stoi to w sprzeczności z innymi celami ochrony;
 - 12) Niedopuszczenie innego przeznaczenia terenu niż pod łąki i pastwiska, uprawy rolne i zabudowę zagrodową;

- 13) Ograniczenie do niezbędnego minimum grodzenia działek pozostających w użytkowaniu rolniczym;
- 14) Zapewnienie utrzymania lub przywrócenia ekstensywnego użytkowania kośnego łąk w dolinach i wyższych położeniach stoków, szczególnie wilgotnych, przeciwdziałanie intensyfikacji ich użytkowania, odwadnianiu oraz podejmowanie ewentualnych działań z zakresu ochrony czynnej w odniesieniu do fragmentów nieużytkowanych, z preferencją użytkowania ekstensywnego, koszenia poszczególnych fragmentów okresami karencji i pozostawienia części łąk nieskoszonych, a także koszeń późnych, w lipcu lub sierpniu;
- 15) Ochronę elementów kultury materialnej oraz stanowisk cennych gatunków flory, fauny i mykobioty, a także siedlisk przyrodniczych chronionych;
- 16) Niedopuszczenie do sytuowania na terenie Parku ferm produkcji trzody chlewnej i drobiu (szczególnie chowu trzody chlewnej na rusztach prowadzącego do produkcji nadmiernej ilości gnojowicy) w liczbie powyżej 30 dużych jednostek przeliczeniowych inwentarza (DJP), a także kumulowania lokalizacji ferm mniejszych, w sposób zagrażający walorom przyrodniczym i krajobrazowym Parku,
- 17) Niedopuszczenie ferm chowu gatunków uznanych za inwazyjne,
- 18) Zachowanie istniejącej zabudowy rolniczej z możliwością jej rozbudowy, przebudowy, podnoszenia standardu użytkowego i technicznego przy stosowaniu następujących zasad:
 - a) zachowania istniejącego sposobu zagospodarowania, w tym przede wszystkim funkcji zabudowy;
 - b) dopuszczenia funkcji uzupełniających funkcję rolniczą związanych z agroturystyką i lokalnym przetwórstwem własnych produktów rolnych, a także adaptacji zabudowy do tych funkcji;
 - c) zachowania istniejących warunków zabudowy, w tym przede wszystkim nie przekraczania zaproponowanych we wskazaniach do planów ogólnych gmin i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego: maksymalnego wskaźnika intensywności zabudowy i minimalnego wskaźnika udziału powierzchni biologicznie czynnej, wielkości działki, linii i wysokości zabudowy oraz geometrii dachu;
 - d) utrzymanie i rozwijanie sadów przydomowych z tradycyjnymi odmianami drzew i krzewów owocowych.

§ 19.

1. Gospodarkę wodną i rybacką na terenach wód powierzchniowych Parku prowadzi się w sposób gwarantujący osiągnięcie celów, o których mowa w rozdziale 1, uwzględniających w szczególności łącznie:
 - 1) Zaprzestanie działań tworzących nowe przeszkody poprzeczne na ciekach, ze szczególnym uwzględnieniem Bobru i Kamienicy, realizację działań likwidujących przeszkody istniejące lub modernizujących przeszkody z uwzględnieniem poprawy warunków migracji ryb, zarówno w górę jak i w dół rzeki;
 - 2) Propagowanie działań zwiększających naturalną retencję wodną w krajobrazie;
 - 3) Ograniczenie do niezbędnego minimum fluktuacji poziomów wody w Bobrze i w zbiornikach, jej temperatury, natlenienia i siły prądu poprzez odpowiednie sterowanie przepływami na zaporach;
 - 4) Prowadzenie prac utrzymaniowych w korytach rzecznych i zbiornikach wodnych w sposób najmniej ingerujący w strukturę koryta cieku lub strefę zbiornika, pozwalający na zachowanie we właściwym stanie i na odpowiedniej powierzchni siedlisk chronionych gatunków ryb i minogów, a także prowadzenie tych prac poza sezonem tarła zasiedlających rzeki gatunków chronionych;

- 5) Wykluczenie lokalizacji ośrodków intensywnej hodowli ryb;
- 6) Wykluczenie zarybiania rzek i zbiorników wodnych gatunkami obcymi geograficznie i ekologicznie;
- 7) Prowadzenie gospodarki rybackiej, w tym zarybieniowej w sposób dostosowany jakościowo i ilościowo zarybianie do aktualnego stanu i trendów populacji gatunków cennych i /lub zagrożonych;
- 8) Wykluczenie powstawania zabudowy służącej gospodarce rybackiej, w tym użytkowaniu wędkarskiemu we wnętrzach krajobrazowych wodnych i dolinnych stanowiącej dominanty krajobrazowe pogarszające walory fizjonomiczne;
- 9) Ograniczanie presji populacji kormorana, w szczególności w sezonach, kiedy osiąga ona tendencję zwyżkową;
- 10) Prowadzenie odłowów badawczych i kontrolnych w Bobrze i jego dopływach, mających na celu monitoring stanu populacji cennych i zagrożonych gatunków ryb, a także optymalizację działań gospodarczych i ochronnych.

§ 20.

1. Gospodarkę przestrzenną na terenie Parku prowadzi się w sposób gwarantujący osiągnięcie celów, o których mowa w rozdziale 1, uwzględniających w szczególności łącznie:
 - 1) Wzmożenie nadzoru i kontroli w zakresie zachowania lub przywracania ładu przestrzennego w krajobrazie oraz stały nadzór nad przestrzeganiem przepisów prawnych dotyczących budownictwa i gospodarki przestrzennej. Planowane zainwestowanie winno uwzględniać zasady zrównoważonego rozwoju;
 - 2) Opracowanie studium krajobrazu oraz studium architektoniczno-urbanistycznego, poprzedzające tworzenie planów miejscowych, w którym określony zostanie katalog postulowanych rozwiązań architektonicznych w odniesieniu do podstawowych rodzajów i intensywności zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej, budynków rekreacji indywidualnej, budynków użyteczności publicznej, obiektów o innych funkcjach usługowych, budynków produkcyjnych, a także obiektów małej architektury i form zagospodarowania przestrzeni wspólnej we wsi, jak: trafostacje, ogrodzenia, wiaty przystankowe, tablice informacyjne, itp.;
 - 3) Utrzymanie wykształconego sposobu parcelacji gruntów i formy użytkowania;
 - 4) Realizację nowej zabudowy na terenach otwartych i nie objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, gdzie przewiduje się rozwój zabudowy w sposób nierozpraszcający obiektów w przestrzeni. W pierwszej kolejności powinno następować uzupełnianie istniejących struktur osadniczych przez lokalizację zabudowy przede wszystkim wzdłuż istniejących dróg, a w następnej kolejności na terenach przyległych do zabudowy istniejącej. Nowe układy zabudowy powinny nawiązywać kształtem i rozmiarami do istniejących układów zabudowy;
 - 5) Niedopuszczanie do wznoszenia wielkopowierzchniowych i wielkogabarytowych obiektów usługowych i produkcyjnych poza obszarami miejscowych planów zagospodarowania, gdzie zostały one dopuszczone;
 - 6) Zachowanie zabytkowego charakteru obszaru w obrębie historycznego rozplanowania i postaci tradycyjnych form architektonicznych. Nową zabudowę należy odpowiednio wkomponować w historyczną przestrzeń, nowe inwestycje nie mogą dominować wysokościowo lub kubaturowo nad historyczną zabudową;

- 7) Modernizację lub adaptację istniejących budynków i form zagospodarowania terenu do nowych funkcji z dostosowaniem obecnej lub projektowanej funkcji do wartości obiektu przy obowiązku zachowania ich tradycyjnego charakteru;
- 8) Dostosowanie w strefach ochrony konserwatorskiej nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzenno-architektonicznej w zakresie lokalizacji, skali, gabarytów, rozplanowania, bryły, poziomu posadowienia parteru, kształtu i wysokości dachu, użytych form architektonicznych, elewacji, podziałów architektonicznych, proporcji murów i otworów, detalu, kolorystyki, podziałów wewnętrznych okien i drzwi;
- 9) Niedopuszczenie stosowania tworzyw sztucznych jako materiałów okładzinowych na elewacjach budynków;
- 10) Niedopuszczenie budowania ogrodzeń z betonowych materiałów prefabrykowanych; zaleca się ogrodzenia ażurowe bez podmurówki lub z prześwitami w podmurówce o maksymalnej wysokości ogrodzeń do 1,8 m;
- 11) Stopniową likwidację lub modyfikację obiektów i elementów dysharmonijnych w stosunku do tradycyjnego charakteru zabudowy i zagospodarowania przestrzennego, w szczególności obiektów i elementów uniemożliwiających właściwą ekspozycję wartościowych obiektów zabytkowych i zakłócających walory fizjonomiczne w strefach KD, KO i ZW;
- 12) Niedopuszczenie dla terenów zieleni komponowanej zmiany przeznaczenia na inne cele;
- 13) Ograniczenie ekspozycji nowej zabudowy od strony ciągów i punktów widokowych w strefach KC i KW na i z terenu Parku.

Rozdział 6

Wskazanie wymagań ochrony przyrody koniecznych do uwzględnienia w ustaleniach planów ogólnych gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów zagospodarowania przestrzennego województw dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych

§ 21.

1. Ustala się następujące zasady do uwzględnienia w nowych lub zmienianych planach ogólnych gmin i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dotyczące eliminacji zagrożeń wewnętrznych, obowiązujące na terenie całego Parku w granicach miasta Jelenia Góra oraz gmin Jeżów Sudecki, Lubomierz, Stara Kamienica, Wleń i Lwówek Śląski:

- 1) Związane z lokalizowaniem zainwestowania i/lub zabudowy:
 - a) lokalizowanie zainwestowania, w tym zabudowy co do zasady w granicach stref istniejącej zabudowy, planowanej zabudowy w planach ogólnych gmin, planach miejscowych, studiach gmin i decyzjach o warunkach zabudowy, w granicach których dopuszcza się różne formy zainwestowania i/lub zabudowy, ponadto poza lasami i poza strefami PRI, PRP, PSP, PPI, PPP, PSR, PSM, PNI, PKP, CP, CW, CŁ, CR, ZP i poza strefą ochrony krajobrazów otwartych KS, z uwzględnieniem:
 - ograniczeń wynikających z przepisów odrębnych;
 - wyznaczenia obszarów zwartej zabudowy miast i wsi wyłącznie w obrębie stref zabudowy istniejącej i już planowanej;
 - dopuszczenia zabudowy wielorodzinnej i jednorodzinnej szeregowej jedynie na terenach miejskich;
 - parametrów zagospodarowania i wskaźników urbanistycznych określonych w zestawieniu tabelarycznym poniżej:

Typ zabudowy	Minimalna wielkość działki budowlanej [m ²]	Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%]	Maksymalna intensywność zabudowy	Maksymalna wysokość budynków [m]
zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	1000	60	0,5	10
zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z usługami oraz mieszkaniowo-usługowa	1000	40	0,8	10
zabudowa letniskowa	1000	75	0,3	8
zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna	2000	30	1,0	15
zabudowa zagrodowa	2000	30	1,2	12
zabudowa usługowa i usług obsługi rolnictwa	2000	30	1,2	12

- dążenia przy planowaniu nowego zainwestowania do nierozpraszania zabudowy i uzupełniania w pierwszej kolejności luk między zabudową;
- ograniczenia wyznaczania nowych kierunków zmian w przeznaczeniu terenów związanych z intensyfikacją zagospodarowania, w szczególności rekreacyjnego i turystycznego;
- planowania rozwiązań transportowych, w tym transportu zbiorowego oraz rozwiązań infrastrukturalnych w dostosowaniu do istniejącego zagospodarowania;
- wprowadzania na terenach zainwestowania lub zabudowy terenów zieleni, w zależności od uwarunkowań: towarzyszącej, izolacyjnej i ekologiczno-łącznikowej;
- wykluczenia lokalizacji ferm produkcji trzody chlewnej i drobiu w liczbie powyżej 30 dużych jednostek przeliczeniowych inwentarza (DJP), oraz niedopuszczanie ferm chowu gatunków uznanych za inwazyjne;
- niedopuszczania na terenach otwartych do wznoszenia obiektów i urządzeń odnawialnych źródeł energii: farm fotowoltaicznych, elektrowni wiatrowych i biogazowni;
- niedopuszczania na terenach zabudowanych do lokalizacji urządzeń odnawialnych źródeł energii innych niż o mocy dostosowanej do obsługi lokalnego gospodarstwa zlokalizowanego na działce;
- niedopuszczania do sytuowania reklam, w tym ekranów LED oraz szyldów poza zwartymi układami urbanistycznymi i ruralistycznymi; w układach tych niedopuszczanie do reklam LED oraz ograniczenie wielkości reklam i szyldów do 2 m², a także ujednolicenie ich wzorów graficznych przez przygotowanie i rozpropagowanie katalogu wzorów graficznych szyldów;

b) zachowania charakteru tradycyjnych i otwartych krajobrazów rolnych na terenach nie objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, a także objętych planami, gdzie wyznaczono funkcję terenów rolnych i leśnych bez możliwości zabudowy,

2) związane z opracowaniem nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i zmian w obrębie planów istniejących:

a) objęcie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego terenów nieposiadających aktualnie planów miejscowych, a także przy zmianach planów zagospodarowania w strefach ZP we Wleniu w kierunku na Tarczyn i Modrzewie, w Siedlęcinie i we wschodniej części obrębu Barcinek postulowane zmniejszenie zasięgu terenów przeznaczonych pod zabudowę;

b) wskazane jest opracowywanie nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla dużych jednostek rangi obrębu ewidencyjnego (wsi lub dzielnic miasta) tworzących spójną całość;

- c) wprowadzenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego parametrów zagospodarowania i wskaźników urbanistycznych określonych w tabeli wyżej;
 - d) wprowadzanie do planu ogólnego i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego projektowanych form ochrony przyrody o których mowa w § 5 oraz objęcie ich ochroną ustaleniami tych planów w;
- 3) związane z wyznaczaniem terenów przeznaczonych do zalesień:
- a) tworzenie zwartych kompleksów leśnych o racjonalnej granicy polno-leśnej, a także tworzenie zwanego systemu przyrodniczego, łącznie z innymi obszarami o funkcjach ekologicznych;
 - b) przyjęcie za obszary dopuszczalnych zalesień terenów łączących istniejące kompleksy leśne, które spełniają lub potencjalnie mogą spełniać funkcje korytarzy migracji zwierząt;
 - c) niedopuszczenie zalesień w strefach ochrony krajobrazów otwartych KS, na siedliskach skrajnych pod względem warunków wilgotnościowych oraz na stwierdzonych siedliskach występowania chronionych gatunków grzybów, roślin i zwierząt charakterystycznych dla ekosystemów nieleśnych.
- 4) związane z organizacją rekreacji i wypoczynku:
- a) organizacyjne ukierunkowanie rekreacji i wypoczynku z ograniczeniem jej rozwoju na terenach o najwyższych walorach przyrodniczych Parku, tj. w obrębie istniejącego i projektowanych rezerwatów przyrody, projektowanych zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i stanowisk dokumentacyjnych przyrody nieożywionej;
 - b) urządzenie infrastruktury technicznej rekreacji i wypoczynku ograniczające możliwość bezpośredniego i pośredniego niszczenia gleb, roślinności leśnej i nieleśnej oraz rzeźby terenu;
 - c) wykluczenie tych form turystyki i rekreacji, które znacząco oddziałują na gleby, rzeźbę terenu oraz roślinność, w szczególności rekreacji i sportów motokrosowych oraz wspinaczkowych;
- 5) związane z dopuszczeniem i preferowaniem następujących typów przeznaczenia terenów zainwestowanych na obszarach zabudowanych i przeznaczonych do zabudowy w planach ogólnych gmin i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz obszarach nie objętych tymi planami zlokalizowanych poza strefami KS i ZP:
- a) zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna MN – na terenach wsi z wyłączeniem zabudowy szeregowej lub grupowej MNS;
 - b) zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna MW – na obszarach w granicach miast;
 - c) zabudowa zagrodowa w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych, w tym zabudowa usług agroturystycznych RZM;
 - d) zabudowa obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstwach leśnych i rybackich RZP;
 - e) zabudowa turystyki, sportu i rekreacji UT, US, w szczególności związana z organizacją wędrówek pieszych, turystyki rowerowej, turystyki konnej, biegów na orientację, turystyki krajoznawczej, narciarstwa biegowego, zielonych szkół i przedszkoli, warsztatów ekologicznych, ekoturystyki, agroturystyki;
 - f) zabudowa letniskowa ML;
 - g) zabudowa usługowa U, z wyłączeniem wielkopowierzchniowych i wielkokubaturowych obiektów usługowych, w tym UW;

- h) zabudowa produkcyjna, składów i magazynów PP i PS – jedynie na terenach istniejącej zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów oraz przeznaczonych pod tę zabudowę w obowiązujących w dniu uchwalenia planu ochrony Parku miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- i) zabudowa infrastruktury komunikacji K i technicznej I związanej bezpośrednio z obsługą ludności.

§ 22.

1. Dla realizacji celów ochrony w nowych lub zmienianych planach ogólnych gmin i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego z terenu Parku obowiązują następujące zasady zagospodarowania:

1) Dla terenów zabudowanych:

- a) zharmonizowanie nowej zabudowy w zakresie rozplanowania, bryły architektonicznej - formy budynków i geometrii dachów z istniejącą zabudową danej miejscowości, z wyjątkiem obiektów o istotnym znaczeniu kulturowym oraz budynków położonych w obszarach o istotnym znaczeniu kulturowym, a także budynków wymagających zindywidualizowanej formy, uzasadnionych względami technologicznymi;
- b) w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej i jednorodzinnej z usługami dopuszczenie wyłącznie jednego budynku mieszkalnego na działce budowlanej, a w zabudowie letniskowej dopuszczenie wyłącznie jednego budynku zamieszkania letniskowego na jednej działce budowlanej;
- c) nieprzekraczanie maksymalnej wysokości zabudowy w stosunku do zabudowy w sąsiedztwie, z wyjątkiem obiektów technicznych uzasadnionych względami technologicznymi, z zastrzeżeniem wskaźników określonych dla poszczególnych typów zabudowy w planie ochrony;
- d) podnoszenie standardu użytkowego obiektów budowlanych z uwzględnieniem zachowania cech historycznych i tradycyjnych zabudowy wiejskiej na terenach wsi i miejskiej na terenach miast;
- e) niedopuszczanie do lokalizacji w strefie 100 m od zbiorników wodnych i cieków obiektów, urządzeń i instalacji innych niż obiekty budowlane, mogących tworzyć dominanty krajobrazowe zmieniające warunki fizjonomiczne terenów wodnych i dolinnych;
- f) preferowanie uzupełniania i przekształcania istniejących układów osadniczych poprzez zabudowę mieszkaniową jednorodziną, usługi publiczne, usługi komercyjne obsługi mieszkańców, usługi obsługi ruchu turystyczno-rekreacyjnego i tereny zieleni;
- g) preferowanie realizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami, letniskowej i siedliska w zabudowie zagrodowej w formie zabudowy wolnostojącej i niedopuszczanie poza terenami miast do realizacji zabudowy szeregowej;
- h) niedopuszczanie na terenach wiejskich nowej zabudowy wielorodzinnej;
- i) preferowanie na terenach wiejskich budynków spełniających standardy tradycyjnego budynku wsi dolnośląskiej tj.: rzut prostokątny budynku 1:2 – 1:1,5; obiekt parterowy lub parterowy z użytkowanym poddaszem (poziom 0,00 na wysokości maksymalnie 0,5 m); dach dwuspadowy, wysoki, o nachyleniu połaci 45°, symetryczny;
- j) preferowanie dla obiektów budowlanych kolorów neutralnych o niskim stopniu nasycenia, tj. bieli, jasnoszarego, pastelowych beżów, zieleni, żółtego lub pomarańczowego;

- k) dobór dla obiektów budowlanych kolorów dachów czarnych, szarych lub czerwonych;
- l) zachowanie istniejących drzew i zadrzewień niekolidujących z zabudową, o ile nie stoi to w sprzeczności z przepisami odrębnymi;
- m) stosowanie zieleni o charakterze, w zależności od potrzeb, izolacyjno-krajobrazowym, łącznikowo-ekologicznym, rekreacyjno-wypoczynkowym lub towarzyszącym z wykorzystaniem rodzimych gatunków dostosowanych siedliskowo;
- n) wykluczenie ogrodzeń z betonowych prefabrykatów, preferowanie ogrodzeń ażurowych, bez podmurówek lub z podmurówkami z naturalnego lokalnego kamienia oraz drewnianych i o wysokości do 1,8 m;
- o) preferowanie następujących warunków kształtowania terenów usługowych:
 - izolowanie zabudowy zielenią;
 - ograniczenie ekspozycji nowej zabudowy od strony ciągów i punktów widokowych wyznaczonych do ochrony ekspozycji w strefach KC i KW;
 - zachowanie istniejących zadrzewień wysokich, w tym grup drzew, alei i szpalerów oraz okazałych soliterów;
 - zachowanie istniejących elementów tradycyjnego budownictwa, nawiązywanie do tych elementów w nowej zabudowie;
 - zapewnienie właściwej liczby miejsc parkingowych/postojowych;
 - preferowanie stosowania nowoczesnych technologii ograniczających zapotrzebowanie na energię elektryczną i ciepło;
 - dopuszczenie dla nowych obiektów zabudowy usług turystyki i rekreacji maksymalnie 50 miejsc noclegowych w jednym zespole zabudowy (obiekcie);
 - preferowanie rozwoju zabudowy turystycznej nawiązującej do agroturystyki i małych rodzinnych pensjonatów;
- p) wykluczenia ferm produkcji trzody chlewnej i drobiu w liczbie powyżej 30 dużych jednostek przeliczeniowych inwentarza (DJP), oraz niedopuszczenia ferm chowu gatunków uznanych za inwazyjne;
- q) zachowania istniejącej zabudowy rolnej z możliwością jej rozbudowy, przebudowy, podnoszenia standardu użytkowego i technicznego przy stosowaniu określonych w planie ochrony zasad i kierunków rozwoju gospodarki rolnej;

2) Dla terenów otwartych i leśnych:

- a) nie dopuszcza się do realizacji nowej zabudowy w strefach KS i ZP, z wyjątkiem przypadków uregulowanych przepisami odrębnymi w odniesieniu do zabudowy służącej gospodarce rolnej;
- b) nie dopuszcza się nowej zabudowy na terenach leśnych, z wyjątkiem przypadków uregulowanych przepisami odrębnymi i/lub obiektów związanych z funkcjami ochronnymi Parku, w tym ochroną czynną, edukacją ekologiczną Parku, gospodarką leśną, ochroną przeciwpożarową i innymi funkcjami dotyczącymi bezpieczeństwa publicznego, realizacją małej architektury na potrzeby turystyki (np. wiaty, ławki itp.);
- c) ogranicza się do przypadków wynikających z technologii chowu lub hodowli grodzenia działek pozostających w użytkowaniu rolniczym lub leśnym;

- d) na terenach nieleśnych w sąsiedztwie lasów nie realizuje się zabudowy w strefie do 16 m od granicy lasu;
- e) na terenach leśnych urządza się infrastrukturę turystyczną w miejscach dopuszczonych do organizacji, w tym tablic informacyjnych, punktów obserwacji przyrody, punktów widokowych, wiat w sposób nietworzący dominant krajobrazowych degradujących walory widokowe oraz niezagrożający uruchomieniem procesów niszczących naturalną rzeźbę terenu, gleby, powierzchniowe utwory geologiczne oraz roślinność;
- f) dopuszczenie nowych szlaków turystycznych, w szczególności szlaków pieszych, tras rowerowych i ścieżek dydaktycznych w miejscach niekolidujących z celami ochrony Parku, z określeniem podstawowych form zagospodarowania w postaci: infrastruktury służącej kanalizowaniu ruchu turystycznego (w tym utwardzonych nawierzchni naturalnych, mostków drewnianych i /lub kamiennych, stojaków na rowery, tablic informacyjnych, edukacyjnych, urządzonych miejsc odpoczynku na szlakach i innych urządzeń turystycznych nietworzących dominant krajobrazowych degradujących walory krajobrazowe).

§ 23.

1. Ustala się następujące zasady do uwzględnienia w nowych lub zmienianych planach ogólnych gmin dotyczące eliminacji zagrożeń zewnętrznych, obowiązujące na terenie otuliny Parku w granicach miasta Jelenia Góra oraz gmin Jeżów Sudecki, Lubomierz, Stara Kamienica, Wleń i Lwówek Śląski:

- 1) Ustala się strefę ochrony ekspozycji KE w granicach otuliny Parku w obrębie której:
 - a) nie dopuszcza się wznoszenia nowych wież telekomunikacyjnych, farm fotowoltaicznych i elektrowni wiatrowych, a także innych obiektów stanowiących negatywne dominanty krajobrazowe;
 - b) nie dopuszcza się do zabudowy poza terenami zwartej zabudowy wsi i miast i zabudowy przewidzianej w planach ogólnych i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
 - c) nakazuje się stosowanie przy przebudowach istniejących wież telekomunikacyjnych koło Strzyżowca i koło Kleczy rozwiązań minimalizujących wpływ wizualny, w tym malowania obniżającego oddziaływanie wizualne;
 - d) nakazuje się zachowanie połączeń ekologicznych krajowego korytarza ekologicznego w obrębie kompleksów lasów, łąk, gruntów ornych, wód powierzchniowych i zadrzewień poprzez niedopuszczanie do zabudowy uniemożliwiającej funkcjonowanie korytarza;

§ 24.

1. Ustala się następujące zasady do uwzględnienia w nowym lub zmienionym planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego dotyczące eliminacji zagrożeń wewnętrznych Parku:

- 1) Uznanie Parku jako obszaru wyłączanego z lokalizacji nowych linii energetycznych wysokich i najwyższych napięć, poza przebiegiem linii istniejących, oraz z lokalizacji elektrowni wiatrowych i przemysłowych farm fotowoltaicznych;
- 2) Uwzględnienie przy przebudowie i rozwoju infrastruktury drogowej drogi krajowej nr 30 konieczności zachowania i odtwarzania powiązań ekologicznych fragmentowanego krajobrazu;
- 3) Ustalenie preferencji w zakresie budowy kanalizacji i innych ciągów infrastruktury technicznej terenów parków krajobrazowych;
- 4) Wprowadzenie do planu projektowanych rezerwatów przyrody jako form o znaczeniu regionalnym;

- 5) Wprowadzenie do planu projektowanych pomników historii w Siedlęcinie i Wleńskim Gródku oraz parków kulturowych zapory w Pilchowicach i założenia rezydencjalnego w Maciejowcu, jako form o znaczeniu regionalnym i krajowym;
2. Ustala się następujące zasady do uwzględniania w nowym planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych Parku:
 - 1) Dla ochrony połączeń ekologicznych przed efektem barierowym ustala się zachowanie połączeń ekologicznych w obrębie krajowego korytarza ekologicznego dużych ssaków poprzez wprowadzenie do dokumentów planistycznych korytarzy ekologicznych z zakazem zabudowy, poza inwestycjami celu publicznego, położonych w korytarzach lasów, dolin rzecznych, bagien, łąk i pastwisk, stromych zadrzewionych skarp jako obiektów naturalnej retencji wodnej przeciwdziałającej skutkom zmian klimatycznych;
 - 2) Uznanie otuliny Parku jako obszaru wyłączanego z lokalizacji nowych linii energetycznych wysokich i najwyższych napięć, poza istniejącym przebiegiem, oraz z lokalizacji elektrowni wiatrowych i przemysłowych farm fotowoltaicznych.

Rozdział 7

Określenie granic stref ochrony krajobrazów stanowiących w szczególności przedpola ekspozycji, osie widokowe, punkty widokowe oraz obszary zabudowane wyróżniające się lokalną formą architektoniczną, wyznaczonych w obrębie krajobrazów priorytetowych, zidentyfikowanych w ramach audytu krajobrazowego, o którym mowa w art. 38a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, istotnych dla zachowania walorów krajobrazowych parku krajobrazowego, wraz ze wskazaniem które z zakazów, wymienionych w art. 17 ust. 1a, obowiązują w danej strefie

§ 25.

1. Ze względu na brak uchwalonego audytu krajobrazowego województwa dolnośląskiego i tym samym brak krajobrazów priorytetowych nie określa się.
2. Rekomenduje się uwzględnienie w pracach nad audytem krajobrazowym wyznaczonych w planie ochrony stref ochrony krajobrazów otwartych przed zabudową i zalesieniem KS.

Rozdział 8

Wykaz obiektów o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym

§ 26.

1. W granicach Parku wykazuje się następujące obiekty o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym:
 - 1) Układy przestrzenne i obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz rejestru zabytków archeologicznych oznaczone jako strefy HRI_1-48:
 - a) układy przestrzenne:
 - HRI_1 historyczny układ przestrzenny miasta Wleń, nr rej. 386/385 z dnia 05.10.2004 r.;
 - b) obiekty budowlane, założenia parkowe i cmentarze:

- HRI_2 zespół budynków stacji kolejowej Pilchowice-Zapora w Pilchowicach, nr rej. A/5884/1-3 z dnia 02.08.2013 r.: budynek dworca, wiata peronowa, budynek mieszkalny w zespole stacji, budynek gospodarczy w zespole stacji;
- HRI_3 budynek mieszkalny w Dębowym Gaju, nr 23, nr rej. A/5787 z dnia 10.02.2012 r.;
- HRI_4 pałac w Dębowym Gaju, A/5507/272 z dnia 09.12.2011 r.;
- HRI_5 oficyna w Dębowym Gaju, nr rej. A/5694/614/J z dnia 28.02.1980 r.;
- HRI_6 park w Dębowym Gaju, nr rej. A/5673/682/J z dnia 12.06.1981 r.;
- HRI_7 kościół filialny pw. św. Maksymiliana Kolbe, d. kaplica grobowa w Dębowym Gaju, nr rej. A/2152/954/J z dnia 20.04.2010 r.;
- HRI_8 ratusz we Wleniu, nr rej. 387/341 z dnia 05.10.2004 r.;
- HRI_9 kościół parafialny pw. św. Mikołaja Biskupa we Wleniu, nr rej. A/6153 z dnia 21.08.2019 r.;
- HRI_10 cmentarz przykościelny we Wleniu, nr rej. 360/974/J z dnia 17.09.2009 r.;
- HRI_11 cmentarz ewangelicki, ob. komunalny we Wleniu, nr rej. 389/969/J z dnia 05.10.2004 r.;
- HRI_12 pałac we Wleniu, nr rej. 392/664/J z dnia 05.10.2004 r.;
- HRI_13 kamienica we Wleniu, Pl. Bohaterów Nysy 34, nr rej. 384/1297/J z dnia 05.10.2004 r.;
- HRI_14 kamienica we Wleniu, ul. Kościelna 1, nr rej. 390/1178/J z dnia 05.10.2004 r.;
- HRI_15 willa we Wleniu, ul. Górska 1, nr rej. 385/940/J z dnia 05.10.2004 r.;
- HRI_16 dom we Wleniu, ul. Kościelna 31, nr rej. 391/884/J z dnia 05.10.2004 r.;
- HRI_17 ruiny zamku Lenno w Łupkach, nr rej. 388/968 z dnia 05.10.2004 r.;
- HRI_18 kościół pw. św. Jadwigi w Łupkach, nr rej. 361/339 z dnia 17.09.2004 r.;
- HRI_19 pałac w Łupkach, nr rej. 393/869/J z dnia 05.10.2004 r.;
- HRI_20 pawilon ogrodowy w Łupkach, nr rej. 394/869/J z dnia 05.10.2004 r.;
- HRI_21 gołębnik w Łupkach, nr rej. 395/869/J z dnia 05.10.2004 r.;
- HRI_22 park pałacowy w Łupkach, nr rej. 394/526/J z dnia 03.07.2006 r.;
- HRI_23 dom mieszkalny w Marczowie, nr 108, nr rej. 366/907/J z dnia 05.10.2004 r.;
- HRI_24 dwór w Marczowie, nr rej. 365/906/J z dnia 05.10.2004 r.;
- HRI_25 kościół filialny pw. św. Katarzyny wraz z cmentarzem w Marczowie, nr rej. 357/1185/J z dnia 17.09.2004 r.;
- HRI_26 cmentarz przykościelny w Marczowie, nr rej. 357/1185/J z dnia 17.09.2004 r.;
- HRI_27 pałac w Nieleśnie, nr rej. 363/974 z dnia 04.10.2004 r.;
- HRI_28 park w Nieleśnie, nr rej. 364/524/J z dnia 05.10.2004 r.;
- HRI_29 dwór w Pilchowicach, nr rej. 367/1071/J z dnia 05.10.2004 r.;
- HRI_30 most kolejowy na Zbiorniku Pilchowickim w Pilchowicach, nr rej. A/6180 z dnia 18.08.2020 r.;
- HRI_31 dwór w Przeździecy, nr rej. 382/623/J z dnia 05.10.2004 r.;
- HRI_32 park dworski w Przeździecy, nr rej. 383/702/J z dnia 05.11.2004 r.;
- HRI_33 budynek mieszkalno-gospodarczy w Przeździecy z kuźnią i częścią mieszkalną, nr rej. A/6127 z dnia 19.02.2019 r.;
- HRI_34 dwór w Maciejowcu, nr rej. A/5499/344 z dnia 09.12.2011 r.;
- HRI_35 oficyna wraz z łącznikiem w Maciejowcu, nr rej. A/5918/1-2 z dnia 08.04.2014 r.;
- HRI_36 pałac w Maciejowcu, nr rej. A5388/484/J z dnia 10.10.2011 r.;
- HRI_37 park krajobrazowy w Maciejowcu, nr rej. A/5389/483/J z dnia 10.10.2011 r.;
- HRI_38 mauzoleum rodziny von Kramst w Maciejowcu, nr rej. A/5677/673/J z dnia 08.05.1981 r.;
- HRI_39 kaplica mszalna pw. Wniebowzięcia NMP w Maciejowcu, nr rej. A/2162/672/J z dnia 21.04.2010 r.;
- HRI_40 wieża mieszkalna w Siedlęcinie, nr rej. A/5514/87 z dnia 09.12.2011 r.;
- HRI_41 oficyna przy wieży w Siedlęcinie, nr rej. 346/A/04 z dnia 23.08.2004 r.;
- HRI_42 kościół parafialny pw. św. Mikołaja w Siedlęcinie, nr rej. A/2092/1419 z dnia 16.04.2010 r.;
- HRI_43 cmentarz katolicki przy kościele par. pw. św. Mikołaja w Siedlęcinie, nr rej. A/2094/1119/J z dnia 16.04.2010 r.;
- HRI_44 kościół katolicki pw. NMP w Siedlęcinie, nr rej. A/2093/1420 z dnia 16.04.2010 r.;

- HRI_48 zespół budowlany obiektów hydrotechnicznych elektrowni wodnej w Pilchowicach, nr rej. A/6253/1-4 z dnia 2.05.2023 r.: zaporą, budynki elektrowni wodnej i rozdzielni;

c) obiekty wpisane do rejestru zabytków archeologicznych:

- HRI_45 grodzisko w Jeleniej Górze, Jelenia Góra st. 2, nr rej. 238/Arch z dnia 21.12.1966r.;
- HRI_46 średniowieczne fortyfikacje w Siedlęcinie, Siedlęcin st. 5, nr rej. 3/Arch/97 z dnia 09.01.1997 r.;
- HRI_47 średniowieczne grodzisko w Marczowie, Marczów st.1, nr rej. 193/Arch z dnia 09.05.1966 r.

2) Stanowiska archeologiczne: w Dębowym Gaju (stanowiska 1-6, AZP 80-15), we Wleniu (stanowiska 1-13, AZP 81-15, AZP 81-16), w Marczowie (stanowiska 1-19, AZP 81-15), w Nieleśnie (stanowiska 1-2, AZP 82-16), w Pilchowicach (stanowiska 1-3, AZP 82-15), w Kleczy (stanowiska 1-2, AZP 81-15), w Łupkach (stanowiska 1-21, AZP 81-15), w Modrzewiach (stanowisko 1, AZP 81-16), w Przeździecy (stanowiska 1-3, AZP 80-16, AZP 81-16), w Radomicach (stanowiska 1-2, AZP 81-15), w Strzyżowcu (stanowiska 1-2, AZP 82-15, AZP 83-16), w Barcinku (stanowiska 1-3, AZP 83-15), w Rybnicy (stanowiska 1-7, AZP 83-15, AZP 84-15), w Pokrzywniku (AZP 82-14), w Siedlęcinie (stanowiska 1-26, AZP 83-15, AZP 83-16), we Wrzeszczynie (stanowisko 1, AZP 83-15);

2. W granicach Parku wykazuje się następujące strefy ochrony konserwatorskiej o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym wyznaczone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin:

- 1) strefy „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej oznaczone jako strefy HSA: założenie pałacowo-parkowe w Dębowym Gaju, obszar układu urbanistycznego miasta Wleń, zespół pałacowo-parkowy przy ul. Winiogórskiej we Wleniu, zespół pałacowo-parkowy Lenno Gródek w Łupkach, zespół pałacowo-parkowy w Nieleśnie, zespół pałacowo-parkowy w Przeździecy, zespół pałacowo-parkowy w Maciejowcu, zespół cmentarny w Marczowie, zespół kościelny w Pilchowicach;
- 2) strefy „B” ochrony konserwatorskiej oznaczone jako strefy HSB: historyczne obszary wsi Dębowy Gaj, Radomice, Łupki, Marczów, Nieleśno, Pilchowice, Przeździeca, Strzyżowiec, Maciejowiec, Pokrzywnik ;
- 3) strefa „E” ochrony ekspozycji oznaczona jako strefy HSE: dla założenia parkowo-pałacowego w Maciejowcu;
- 4) strefy „W” ścisłej ochrony stanowiska archeologicznego oznaczone jako strefy HSW: grodzisko w Marczowie na Wzgórzu Łopata, Lenno Gródek w Łupkach;
- 5) strefy „OW” obserwacji archeologicznej oznaczone jako strefy HSOW: średniowieczne wsie w granicach ich nowożytnego siedliska: stare miasto Wleń, Łupki, Marczów, Nieleśno, Pilchowice, Przeździeca, Radomice, Strzyżowiec, Maciejowiec, Pokrzywnik;
- 6) strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego oznaczona jako strefa HSK: Lenno Gródek w Łupkach.

3. W granicach Parku wykazuje się następujące obszary i obiekty o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym do wpisania do rejestru zabytków, oznaczone jako strefy HRP_1-6:

- 1) HRP_1 Zespół elektrowni wodnej Wrzeszczyn;
- 2) HRP_2 Zespół elektrowni wodnej z domem pracowników w Nieleśnie;
- 3) HRP_3 Zespół przemysłowy w Siedlęcinie;
- 4) HRP_4 Zespół elektrowni wodnej Bobrowice I;

- 5) HRP_5 Zespół elektrowni wodnej Bobrowice III;
- 6) HRP_6 Wieża widokowa przy schronisku Perła Zachodu.

4. W granicach Parku wykazuje się następujące obszary i obiekty o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym do ochrony poprzez odpowiednie zapisy w planach miejscowych:

- 1) Most na rzece Bóbr w Pilchowicach;
- 2) Most na rzece Bóbr w Siedlęcinie;
- 3) Most na rzece Kamienica w Barcinku;
- 4) Most stalowy na Zbiorniku Modrym w Siedlęcinie;
- 5) Kamienny most drogowy na starym korycie Bobru prowadzący do młyna w Dębowym Gaju;
- 6) Most kolejowy na rzece Bóbr w Borowym Jarze;
- 7) Wiadukt kolejowy w Pilchowicach nad drogą Strzyżowiec – Nieleśno;
- 8) Tunel kolejowy pod Czyżykiem;
- 9) Stacja kolejowa Wleń;
- 10) Stacje i przystanki kolejowe Marczów i Pilchowice – Nieleśno;
- 11) Młyn w Dębowym Gaju;
- 12) Młyn w Nieleśnie;
- 13) Stacje transformatorowe w Maciejowcu, w Marczowie i w Strzyżowcu;
- 14) Remizy ochotniczej straży pożarnej w Pilchowicach i Pokrzywniku;
- 15) Kamienne krzyże w Kleczy, Nieleśnie (2), Siedlęcinie (2), Wleniu (2), Płakowicach;
- 16) Schronisko Perła Zachodu w Siedlęcinie;
- 17) Wieża widokowa na Wzgórzu Krzywoustego w Jeleniej Górze;
- 18) Dawny zespół sanatoryjny w Barcinku.